

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:

Egy évre 24 koronás
Egy hónapra 2 koronás

VIDÉKEN:

Egy évre 28 koronás
Egy hónapra 2 k. 9 f.

HIRDETÉSEK:

8-szavas betűs sor egyszer 20 fillér
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 837.

KIADÓHIVATAL:

(Aradi) Nyomda Részvénytársaság.

Özsef főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, május 5.

Ujabb sikereink a gorlicei győzelem után.

(Harmincezernél több hadifogoly, 22 ágyu és 64 géppuska eddigi zsákmányunk.)

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Németország és Ausztria-Magyarország szövetséges csapatai hű fegyverbarátságban új győzelmet vívtak ki. Azt a nagyon megerősített ellenséges arcvonalat, amelyet az oroszok limanovai győzelmes csatánk után visszavonulásuk óta Nyugat-Galiciában a Visztula és a Kárpátok főgerince közt tartottak, egész terjedelmében elfoglaltuk.

A támadást folytatva az osztrák-magyar és német haderők tegnap is, Frigyes főherceg tábornagy, hadsereg főparancsnok szeme láttára az egész arcvonalon újabb sikereket küzdöttek ki. Feltartóztathatlanul tovább vonultak előre kelet felé és nagy orosz erőket újent sürgős visszavonulásra kényszerítették.

Az összeredmény jelentősége még megközelítőleg sem tekinthető át. Hadifoglyok száma eddig több mint harmincezerre növekedett és óráról-óra tovább nő. Elfoglalt számos orosz hadállásban tömegtelen hadianyagot zsákmányoltunk. Huszonkét ágyu és hatvan négy géppuska van az eddigi zsákmány közt.

Osszes többi arcvonalon helyzet nagyjában változatlan. Hóter altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

Előbbre halad galicai offenzívánk.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Flandriában támadásunkat észak és kelet felől nagy sikerrel folytattuk.

Ma reggel Zevenkote, Zonnebeke, Westhoekes, a Polygonenwald erdő, továbbá Nonreboscher, megannyi olyan helység, amelyekért hónapok óta hevesen folyt a harc, kezünkbe került.

Elvonuló ellenség Yperntől északra és délre levő útegeink oldalátélése alatt áll.

Argonnokban franciák La-Gour de-Paristól északra, hasztalan kísérletet tettek, egy általunk május elsején elfoglalt árok visszafoglalására.

Maas és Mosel között tüzérségi harcok tegnap is tovább folytak.

Keleti hadszíntér:

Nitau felé való üldözés közben elfogott oroszok száma több mint négyezerre emelkedett.

Kaivarjától délkeletre megújított orosz támadásokat visszavertük. Egyszázhetven oroszot elfogtunk.

Szintugy meghiusultak az oroszoknak Augusztóvtól délkeletre ellenünk intézett támadásai, miközben ellenség nagy veszteséget szenvedett s azonkívül hadifoglyokban négy tisztet és négyszázhusz főnyi legénységet, valamint két géppuskát veszített. Jewabnonál és Lomzától északkeletre visszavertük oroszoknak egy újjeli támadását.

Délkeleti hadszíntér:

Erdős-Kárpátok és felső Visztula közti offenzíva jól előbbrehalad. Első nap zsákmánya huszonegyezeröttszáz fogoly, tizenhárom ágyu és negyvenhét géppuska és ezidő szerint még át nem tekinthető mindennemű hadiszer. Legjobb hadvezetőség.

Német léghajóról elsüllyesztett angol tengeralattjáró.

Berlin. A Wollf-ügynökség jelenti:

Május harmadikán egy német tengerészeti léghajó az Északi-tengeren több angol tengeralattjáróval csatába bocsátkozott, bombát dobtott tengeralattjárókra és egyiküket elsüllyesztette. A tengeralattjárók ágyúkkal löttek a léghajóra, de nem találták. A léghajó sértetlenül visszatért. Behneke, a tengerészet vezérkari főnökének helyettese. (Miniszterelnökségi sajtó osztálya.)

Nyugat-galiciai győzelmünk.

Arad, május 4.

A félénk örömből, a mely a nyugat-galiciai győzelem első hírét fogadta, harsogó, mámoros diadalujjongás lett. Legelsőbbül a magyar képviselőház lett a részese ennek. A Ház mai ülésén Tisza István gróf bejelentette a szövetséges seregek nagyszabású sikerének hatalmas, de még mindig nem teljes nagyságban kibontakozó részleteit. Harmincezer foglyot, huszonkét ágyut és hatvan négy gépfegyvert vettek eddig számításba és ez a zsákmány óráról-óra nő.

A miniszterelnöknek megindultságán az egész országnak érzése nyilatkozott meg. Azzal a haditudomány-nyal, a melyre a háboru kilenc hónapja az itthonmaradottakat megtanította, a legegyszerűbb emberek is fölismerik, hogy mit jelent ez a győzelem. A mikor mind a két fél beásta, elsáncolta, a védelem minden lehető eszközével biztosította a maga állásait, a mikor tehát hosszú, apró ütközetekre osztott álló harcra volt kilátás, — akkor mi szövetségesünkkel együtt a hosszú nyugat-galiciai frontot több helyen áttörtük és az oroszokat visszavonulásra, gyors menekülésre kényszerítettük. A foglyok és a zsákmánynak óriási, egyre növekvő száma jellemzi, hogy az oroszok futása mennyire gyors, milyen pánikszerű lehetett, hogy mennyire váratlanul érte őket ez a gondosan és zseniálisan előkészített, bravurosan és irtózatossal végrehajtott támadás, a melylyel a nyugat-galiciai fronton rájuk sujtottunk.

Örömköny csillogott a miniszterelnök szemében, amikor a diadalmas és hősi seregre és a nemzetre, a

melynek sorsa ettől a küzdelemtől függ, Isten áldását kérte. A megpróbáltatásoknak, a godnak, átélte aggodalmaknak fátyolát törli át a köny, amely valamennyiünk szempilláját ellepi. Az önbizalmunkat egy perc se veszítettük el; de szomjasan és tikkadtan vártunk valamire, ami az örömmel tavaszi derűjét szabadítja ránk. Tudtuk, talán éreztük, hogy ez közel van; de ilyen nagyszerűnek, ilyen imponálóknak nem képzeltük. Es elfogódottság nélkül mondhatjuk: az a hadsereg, amely a legnagyobb akadályokon keresztül ily győzelmekre képes, — az a hadsereg vezéreiben és közkatonaiban egyaránt a csodák hadserege.

„Megközelítőleg se ítélnék meg e győzelemnek horderejét.“ Ezeket mondotta Tisza István gróf, mikor a képviselők lelkesült tapsai, amellyel a nemzet örömujjongását kifejezték, elhallgattak. Kétségtelen, hogy az osztrák-magyar és német seregek támadása nemcsak azzal a céllal történt, hogy az oroszokat egy vonaluk elhagyására kényszerítse s az eredményt nem egyedül a hatalmas fogoly és egyéb zsákmány jelenti. Ez csak a közvetlen siker, a melynek azonban szinte bizonyosan bekövetkező folytatása az lesz, hogy az áttört orosz hadvonal sokkal nagyobb, ránk nézve még fontosabb területeken lesz kénytelen eddigi, szeretlen verpazarlással szerzett pozícióit feladni s az oroszok kárpáti támadása, a mely eddig is meddő volt, most már visszavonhatatlanul a múlté és csak emlék.

Hogy azután mi fog következni azt nem lehet előre iövendölni. -pni,

jük, a háboru ezzel még nincs befejezve. Az orosz kolosszust jelentékenyen meggyöngíti ez az újabb csapás, de még teljesen kimerítve, letörve nincsen. A hálaimák után, amelyek a nyugatgalíciai diadal ragyogó hírére fölhangzanak, mindenki egybeolvad a könyörgésbe, a melyet az ország első embere mondott a képviselőház mai nagy napján: az Isten áldása legyen velünk, hadseregünkkel, szövetségesünkkel, az igazsággal, a melynek varázsa a legnagyobb gátakon és a lehetetlenségeken keresztül is utat tör a hősiességnek.

Hadseregszállítások száz milliói.

(Indemnítási vita a képviselőházban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, május 4.

Lanyha érdeklődés mellett folytatta ma a képviselőház az indemnitás tárgyalását. Ugy az ellenzéki, mint a munkapárti képviselők csak kis számban jelentek meg. 10 óra tájban a képviselőházban. A folyosókon ma nem belső politikai kérdésekről, hanem a háborus eseményekről folyt a beszélgetés, így különösen arról a nagyszerű győzelemről, amelyet a szövetséges csapatok a nyugatgalíciai fronton arattak az oroszok fölött.

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegykor nyitotta meg az ülést. Bemutatta Domahidy Viktornak, a krassói kerület képviselőjének mandátumát, továbbá a hadseregőparancsnokság átiratát, amely a közli, hogy a német császár a vaskereszt II. osztályával tüntette ki Andrássy Géza gróf országgyűlési képviselőt.

Bejelentette azután, hogy Torontál vármegye feliratot intézett a képviselőházhoz az önálló vámterület megvalósítása érdekében.

Következett az indemnítási javaslat folytatolagos tárgyalása.

Szterényi József kijelentette, hogy pártállásánál fogva nem szavazza meg az indemnitást. Áttérve a közgazdasági kérdésekre, elmondja, hogy a mikor a háboru kitört, az állam, a legnagyobb munkaadó beszüntette még a normális idők berunázásait is. A kereskedelmi miniszter a háboru elején leiratot intézett az összes magánvállalatokhoz, hogy teljesítsék kötelességüket a munkásokkal szemben és ugyanekkor beszünteti az összes állami beruházásokat és a folyamatban levő munkálatokat. Megalakult Wekerle elnöklelte alatt a munkanélküliséget leküzdő bizottság és ennek a kezdeményezésére történt az, hogy a kormány nusz millió koronát áldoz az építési ipar fellendítésére. Ugyanakkor Németország két milliárd márkát szavaz meg már a háboru leg- elején rendkívüli beruházásokra, míg nálunk akkor folytatják ezt az összeget, a mikor 30 éves korig minden alkalmas erőt behívtak.

Teleszky János: Akkor sem volt már munkaerő!

Szterényi József: Tessék csak megnézni a munkanélküliek statisztikáját.

A hadseregszállításokra áttérve, kijelenti, hogy százmilliók vesznek el a magyar ipar rovására, amelyeket a kormány kétféle időben, kétféle alulyal és kétféle hozzáértéssel megvalósított volna a magyar iparnak. Hogy a hadseregszállításknál milyen lehetetlen eljárások folyik, annak indoklására egy példát hozok fel. A hadügyminiszterumban bizonyos cikknek szállítására megbízást vállalt egy ügyvéd. Minthogy ő nem tudta a cikket szállítani, keresett egy ügynököt, hogy közvetítse a cikket. Az ügynök elment egy kereskedőhöz, aki valamikor foglalkozott ennek a cikknek a szállításával, de most nem állott rendelkezésére. Ez is ügynökhöz fordult és így végre eljutott az a gyároshoz. A gyáros 5 koronát kért a cikk előállításáért, és mire az ajánlat a hadügyminiszteriumhoz került, 50 koronát kértek érte.

Giesswein Sándor: Egy példa a sok közül. Szterényi József: Kénytelen vagyok a hadügyminiszter igazolására kijelenteni, hogy

az 50 koronás ajánlatot nem fogadta el. Azokat az akciokat, a melyeket az iránt indítottak meg, hogy közvetlenül a termelők kerüljenek összeköttetésbe a hadügyminiszteriummal, igazán nehéz volna keresztülvinni.

Budapest székesfőváros ajánlatot tett arra, hogy a kisiparosok segítsé érdekében szövetkezeteket létesít, a melyek majd közvetlenül szállítanak a hadseregnek. A szövetkezetek létesítésére maga a főváros vállalkozott és mint ilyen, erkölcsi és anyagi garanciát vállalt. És mi lett az eredmény? A főváros ajánlatára mai napig sem kapott választ. Ezután még hosszasan beszélt kereskedelmi kérdésekről.

Ezután Tisza István gróf miniszterelnök tett jelentést hadseregünk nagyszerű győzelméről, amelyek elhangzása után az elnök az ülést délután négy óráig felfüggesztette. (Erről lapunk más helyén írunk.)

A képviselőház délutáni ülését fél négykor nyitja meg Simontsits Elemér alelnök.

Preszly Elemér: Az indemnitás — úgy mond — bizalmi kérdés, és nem szavazza meg. Helyteleníti, hogy az ország ügyeit pártkormány vezeti és példákat hoz fel, amelyekkel azt akarja bizonyítani, hogy a kormány kivételes hatalmával helytelenül él. Az idei termésről részletes jelentés kellett volna, gondoskodni kellene a termés helyes felhasználásáról.

Batthány Tivadár gróf mulhatatlanul szükségesnek tartja az általános, egyenlő, titkos választójogot és véleménye szerint helyénvaló, hogy a harcoló katonák választójogot kapjanak. Kevésli az állami hivatalnokok drágasági pótlékát. Elengedhetetlen az önálló vámterület felállítására. Az indemnitást politikai bizalmatlanságból nem szavazza meg.

Az utolsó felszólaló Zboray Miklós kijelenti, hogy örömmel adja meg a katonáknak a választójogot.

Hat órakor a vitát félbeszakítják. Holnap interpellációs nap lesz. Napirenden van az indemnitás, az adójavaslat, és az államszámviteli javaslat. Délután hat órakor az ülés véget ért.

Conrad dolgozta ki diadalmas offenzívák terveit.

(Mackensen tábornok a szövetséges seregek fővezére. — Külön vonaton utaztak a főhercegek a programszerűen megállapított csatához. — A győzelem hatása már érezhető a Kárpátokban.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Budapest—Eperjes, május 4.

Megsemmisítően vertük meg az oroszokat.

Budapest. A haditudósítók jelentik a sajtóhadiszállásról: Az oroszok a Biala és a kárpáti előhegység magasabb részei közt, Gorlice mellett fekvő, rendkívül megerősített és a természetes védelemben gazdag hadállásainak megostromlása és benyomása 45 kilométeres fronton, továbbá az a körülmény, hogy lábunkat megvetettük az alsó Dunajec tulsó oldalán, tehát az orosz nyugat-galíciai front északi szárnyán, minden várakozást meghaladó eredmények, melyek a céltudatos vezetésnek, a mintaszerű tüzérségi munkának és gyalogságunk ügyességének köszönhetők.

Egyetlen ütközet-napon megsemmisítően megvertük az orosz haderő egy nagy részét, amely a nyugati szárnyon védte az ellenség kárpáti hadállásait és biztosítani volt hivatott az oroszok közép-galíciai uralmát.

A győzelem teljes jelentősége e pillanatban még beláthatatlan. Óráról-órára több foglyot szállítanak be és egyre szaporodik a zsákmányul hátrahagyott, részben leserelt orosz ágyúk és gépfegyverek száma.

Azok az erős védművek, melyekben az oroszok minden támadással dacoltak, már csak halottakkal és sebesültekkel teli chaosai a szétlőtt akadályoknak és támaszpontoknak.

Conrad programja szerint folyt le a diadalmas csata.

Budapest. A főhadiszállásról jelentik: Az egyesült német-osztrák-magyar seregek nyugat-galíciai támadásának terve és stratégiai kidolgozása Conrad vezérkari főnök munkája volt. A terv kiválósa és keresztülvihetősége tellett teljes egyetértés volt a német és az osztrák-magyar hadvezetőség között és így a német hadvezetőség elfogadta Conrad javaslatát, amely szerint Mackensen tábornok hadseregének a nyugatgalíciai frontra kellett vonulni és részt venni a támadásban. Mackensen tábornok személyesen érintkezett az osztrák-magyar főparancsnoksággal és a terv keresztülvitelében egységes megállapodásra jutott. A német tábornok átvette a szövetséges seregek főparancsnokságát és személyesen vezette a terv keresztülvitelét. Mindez oly programszerűen történt, hogy Frigyes főherceg, Károly Ferenc József trónörökös és József Ferdinánd főherceg, valamint Conrad vezérkari főnök már egy nappal előbb különvonattal a frontra utazhattak, hogy szemtanúi legyenek a nagy diadalnak. Tenyleg szemük előtt folyt le vasárnap az égből Gorlicénél az orosz front áttörése, hétfőn pedig Tarnownál szemlélték meg győzelmes offenzívánkat. Szakadatlanul szállítják a foglyokat a frontról. Offenzívánk mindenütt tért nyert és különös vehemenciával a szárnyakon folyt támadásunk. A győzelem hatása már érezhetővé válik a Kárpátokban, miáltal a közép-galíciai

csata döntő jelentőségű akcióvá növekszik. Szemtanuk szerint a osztrák-magyar és német nehéz tüzérségek munkájának hatása minden képzeletet feljűlt. Egy orosz divíziónál nehéz tüzérségünk tüzelése következtében a hadosztály valamennyi tábornoka, vezérkari tiszte elesett vagy megsebesült és számosan megőrültek. Gyatogságunk ellenállhatatlan rohama pedig az ellőket ejtette toglyul. A foglyok előadása szerint már hetek óta éheztek. Civilruha és sapka van rajtuk, cipőjük még jó állapotban van.

Andrássy Gyula galíciai győzelmünk következményeiről.

Budapest. A Magyar Hirlap munkatársa előtt Andrássy Gyula gróf a következő nyilatkozatot tette katonai helyzetünkről:

— A mostani nagy győzelem azt a benyomást keleti, hogy nem fognak elmaradni stratégiai következtel és a győzelem veszélyeztetni fogja az oroszok magyarországi frontját, valamint tarthatatlanná teszi Varsó felé a frontjukat. A magyarországi orosz front most hatáiban érzi a fenyegetést az orosz-lengyel hadiális balszárnyán.

— Biztosat nem lehet mondani, el kell készülni rá, hogy most elfoglalt hadállásaik mögött az oroszoknak sikerülhet új hadállásba vonulniok, amelyben a harcot még sokáig kihuzhatják. De még erre az esetre is nagy-jelentőségű, hogy megmutattuk főlényünket. Annyi fáradtság és küzdelem után sikerült meglepetésszerűen, vasut segítségével nagyobb erőt összpontosítanunk és vetnünk az orosz hadállás egy pontja ellen, sikerült olyan szélességben bevenni a lövész-árkokat, mint még egyszer sem sehol a háboru során. Remélni és hinni lehet, hogy az orosz haderő elgyengülésének a következménye, amely érezhetővé válik az egész háborun, záloga lehet a végleges győzelemnek. Przemysl elestére legjobb válasz az volna, ha mi visszavennők, könnyebben és gyorsabban, mint ahogy az oroszoknak bevenni sikerült. Elbizakodnunk nem szabad, de örülnünk igazán lehet a győzelemnek.

Nemország ünneplé a galíciai diadalt.

Berlin. A főváros iskoláiban ma nincs tanítás. A közoktatási kormány rendelete értelmében valamennyi iskola ünnepet tart a nyugat-galíciai győzelem örömeire és a tanító-testület az iskolai ünnepeken tartozik megmagyarázni az iskolásgyermekeknek a német-osztrák-magyar fegyvertény nagy jelentőségét.

Nyugalom a sárosi fronton.

Eperjes. A sárosi fronton nyugalom van, rövid ágyuharcoktól eltekintve. Kurimánál leszállítottunk egy orosz biplánt, amelynek motorját megöltük. A bentlők fogságba jutottak. Sáros megyében ez már a harmadik lelőtt repülőgép.

Visszavonult a bukovinai orosz front is.

Csernovitz. Otyiniánál északra és tovább keletre Délkelet-Galiciában az utóbbi napokban heves ágyuharc folyt. Az oroszok szárnyaik hatásos lövetése következtében kénytelenek voltak frontjukat több kilométerre visszavonni, miáltal a környékes dombvidéket megtisztogattuk az ellenségtől. Az oroszok most rosszabb állásokban, mocsaras és erdős síkságon állanak. A magyarok nagyszerűen viselkedtek e harcokban, a katonák kedve kitűnő. Napról-napra emelkedik azoknak a száma, akik az orosz frontrol átszöknek mihozzánk. Az oroszok kiképzetlen szibériai katonákat alkalmaztak ezekben a harcokban és ottenzívájuk meghusuitnak látszik. Csernovitztól keletre tüzérségünk vasárnap az ellenségnek nagy veszteséget okozott.

Orosz jelentés a galíciai harcokról.

Amsterdam. Az orosz vezérkar legújabb hivatalos jelentés szerint szombat óta a Niddától a Kárpátokig Gladisjet irányában húzó fronton heves harc folyt. A monarchia csapatai a Visztula jobb partján támadtak. Tarcow irányában heves ágyuharc folyt. Zalescinkinél a monarchia csapatai két támadást intéztek.

Varsó védelme.

Hága. Angol jelentések szerint az oroszok Varsót háromszaz ezer emberrel megerősítették.

Német torpedónaszádok a rigai öbökben.

London. A Daily Mail jelenté Pétervárról: Rigától az oroszok lovasságot irányítottak Libauba, amelynek környékén számos német patrouille fészkelődött be. A rigai öbökben is ettől északra német torpedónaszádok tütek fel.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület május hó 8-án délelőtt fél tíz órakor, Aradon, az egyesület székházának tanács-csarnékban igazgató-választmányi gyűlést tart, a következő tárgyaorozattal: 1. Előki elő erjesztés az idei közgyűlésre vonatkozólag. Földmívelésügyi miniszter leiratai. 2. Katonának a tavaszi vetési és szőlőmunkák teljesítés céljából való szabadeagolása tárgyában. 3. A haszonbérletől művelés nélkül hagyott mezőgazdasági ingatlanok tárgyában. Arad vármegye alispánjának átiratai. 4. Tornova község legelő rendtartása tárgyában. 5. Borosjenő község állatvásár tartása iránti kérvénye tárgyában. Pest vármegyei gazdasági egyesület átiratai. 6. Katonai árvaaknak alföldi földműves családokhoz való elhelyezése tárgyában. 7. Kerti és gazdasági munkás tartalékok szervezése tárgyában. 8. Mezőgazdasággal és erdőszettel foglalkozók nyugdíjintézetének átirata ügyvesető listár nyugdíj összegének felemelése tárgyában. 9. Esztergom inditványok.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: Komlóssy Emma fellépte: „A Táncos huszárok” operette.

Csütörtök: Hercegh Ferenc vigjátéka: „A Gyurkovits leányok”

* A Bőregérben, Strauss örökéletű operettejében folytatta ma vendégjátékát Komlóssy Emma, az országos nevű művésznő. A tegnapi jóval nagyobb érdeklődés nyilvánult meg a mai előadás iránt, majdnem telt ház társolta a vendégművésznőt, aki Adél szobaleány pajkos szerepében mutatta ki, milyen kiváló primadonnai kvalitásokkal rendelkezik. Egyik legkitűnőbb alakítása ez, eleven, tüzes játékát és művészi énekszámait nagy élvezettel hallgatta a közönség, amely egész estén át lelkes szeretettel ünnepelte a művésznőt. Böven kijutott a tapsból Pataky Vilmanak is, aki Rosalinda szerepében csillogtatta jeles énektudását. A férjet Barics játszotta és kitűnő alakítása szintén nagyban hozzájárult az est sikeréhez. Győző pompás humoru börtönőrjén jól mulatott a közönség, az énekmester szerepét Földes, a herceget K. Pongrácz Matild játszották nagy igyekezettel. A vendégművésznő holnap a Táncos huszárokban lép fel.

(F. L.)

* A színház hírel. Jászai Mari vendég-szereplése. A színházi nézők remekét hozza színre a társulat a négy folyamán, melyekben Jászai Mari vendégszerepel. Pénteken „Stuart Mária”, szombaton „Borgia Lucrecia” és vasárnap „Az Aranyember”-ben lép fel a magyar színháznak büszkesége. Mind a három előadásra a jegyek előre válthatók a színházi kasszáknál. — Komlóssy Emma, a fővárosi ünnep primadonnája, ma fejezi be vendégszereplését a „Táncos huszárok” operettben. — Holnap csütörtökön „Az Aranyvirág” operettet ismételi meg a társulat, melynek felelevenítésével igazi gyönyörűséget szerzett a közönségnek. A címszerepet Pataky Vilma éneklő, Bapó, Barics, a többi szereplők Szabó Mili, Győző, Kertész, Varsai, Polgár stb. — „Zauzi kisasszony” első délutáni előadása vasárnap délután 3 és fél órakor a színi idény legnagyobb slágerje. „Zauzi kisasszony” kerül színre mérsékelt helyekkel, a címszerepet, miként a bemutató előadásokon most is Pataky Vilma játssza, a többi szereplők Győző, Járai, Kertész, Polgár, K. Pongrácz M. Herold, Virág stb. — Legközelebb: „Robinson Kruzel” látványos gyermekelőadás.

* Az új homályában. (Két nagy sláger az Urániában.) Egy kiváló drámát és mellette egy pompás vigjátékot mutat be ma a színház. A drámát a művészet tárgya inspirálta és benne egy modell története húzódik végig. A festő modellje, egy tolvajbanda fejének leánya, aki undorral fordult el züllött családjától és boldogan szegődik a festő szolgálatába. Mikor pedig a tolvajbanda meg tudja, hogy a festő birtokában egy nagy összegről szóló utalvány van, mindenképpen rá akarja venni a leányt, hogy lopja ezt el. Azonban a leányban felébred a kötelesség és a szerelem intő szava és minden erőszak dacára megmenti a festő vagyonát és életét. A dráma gyönyörű jelenetekben és trappáns fordulatokban tárja eléink ezt az izgalmas történetet. — A kalózk című vigjátékban Duoi bácsi jeleskedik. Duoi bácsi bisquit gyáros, de az üzleti konkurrenciára nagyon nyomja vállalatát. — A sors bolondja, Schildkraut film, legközelebb az Urániában. 5

* Bánk-bán filmbemutatója az Apollóban. A klasszikus magyar tragédiák címet kritika fölött olvasni, valóban kissé bizarr jelenség. Akronizmusnak látszana, ha nem a film adna alkalmat és aktuálitást Katona József örökös műveiről néhány feljegyzésre. Méltó mestere volt ezek a nagy munkának Janovics Jenő dr., a korszaki nemzeti színház direktora, aki átadta a jeleneteket filmre a Bánk-bán. A Bánk-bán az a szcenáriumából írta, érintetlenül maradt a filmre s e mellett megkapta mindazt a sajátosságát is, amelyet feltétlenül meg kellene látni a film. A Bánk-bán szereplőiről di-

csérettel aligha szabad írni, hisz a szereplőket, akiket az ország első színpadáról kért el Prója, megtanulta a legjobbra beosulni az egész ország. Jászai Mari fenségeseen nagy alakítást nyújt Gertrudis királynéban. Bakó zordon és megható Bánk. Paulay Erzsébet finom és gyöngéd Melinda. Várkonyi alakítása gondosan cizellált Ottóban, Szentgyörgyi elragadóan közvetlen

Tiborc, Panovics dr. fölényes és intelligens Biberach szerepében. Az aradi közönség meleg érdeklődést tanúsított Bánk-bán mai filmbemutatója iránt. Az Apolló hatalmas nézőtere utolsó helyig megtelt minden előadáson. Még szordán marad műsoron a történelmi tragédia.

Gorlicei győzelmünk következményei.

(Az orosz front benyomásának várható hatása. — Ledől a legerősebb akadály előnyomulásunk útján.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, május 4.

Az Aradi Közlöny fővárosi tudósítója előtt egy kiváló katonai szakértő a következőket jelentette ki:

A szövetséges német és magyar-osztrák csapatok együttes győzelme, amelyet a nyugat-galíciai harcra kivittek, az utóbbi hetek legnagyobb harcra eseménye. Megelőztek az eseményeket és a legnagyobb hibába esnek, ha jóslani akarnánk és következtetni próbálnánk, hogy a tegnapi győzelemnek milyen folytatása lesz. Ezt ma senki meg nem állapíthatja. Néha jelentéktelennek látszó harcra események mélyreható következményeket vonnak maguk után, néha pedig első pillanatra nagyszabásúnak mutató eredmény nem hozza meg azokat a fejleményeket, amelyeket első pillanatban vártak.

A terep, a győzelem kihasználásának lehetősége, kellő tartalék, az utánpótlás könnyűsége vagy nehézsége, a visszavetett ellenség új hadállásba való helyezkedésének gyorsasága és még sok más körülmény befolyásolhatja a fejleményeket. Tartózkodni kell tehát attól, hogy a tegnapi nagy diadal következményeiből jóslásokba bocsátkozzunk.

Elégedjünk meg annak a ténynek a leszögezésével, hogy ami Nyugat-Galiciában történt, az a legjelentősebb eseménye az utóbbi heteknek, amely feljogosít mindenkit arra a reménységre, hogy a legerősebb állásából kivetett ellenséget most már majd könnyebb lesz hátraszorítani. Mert ennek a diadalnak a legnagyobb jelentősége éppen abban van, hogy azokból a hadállásokból vetette ki az oroszokat, amelyeket hónapok óta erősíthettek, javíthattak és amelyeknél erősebb vonala az oroszoknak az elfoglalt front mögött bizonyára nincsen. Tehát ledől a legerősebb akadály, amelyet előnyomulni igyekvő seregeinknek utjából el kellett távolítani és kapuk, széles, nagy nyílások, országutak és vasutak nyitak meg csapataink részére olyan fronton, amelyet eddig tökéletesen elzárva tudott tartani az ellenség.

Az arcvonal, amely most csapataink számára megnyitott, a Dunajecnek a Visztulába ömlésétől egészen a magyar határig terjed. Opatovic orosz-lengyelországi városka közelében ömlik a Dunajec a Visztulába és ha innen kiindulva keressük a benyomott és részben áttört vonalat, úgy megállapíthatjuk, hogy ez lehúzódik a Dunajec mentén Tarnov közvetlen közelében, a Biala völgyében a Neusandecbe vezető vasútvonal mentén Gromnikig, majd innen a Biala folyását követve Gorlicéig, Gorlicétől az országúton Malasztovóig és innen le a magyar határral szomszédos Konieczna galíciai községig, a hol tudvalevőleg az oroszok legszeibb kárpáti szárnya már egyhánszor megkísérelte a Magyarországra való betörést.

Koniecznától délre egyenes vonalban van Zboró, amelytől északra Komlóspatak és Al-

sópagony között húzódik végig az orosz front le a Beszkidékig. A szövetséges csapatok tehát az Opatovic és Konieczna között elhúzódó orosz harcvonalat törte át egyes részekben, tehát hosszú frontot nyitott meg az ellenség szívébe.

A Dunajecen való átkelés a Tarnovnál álló orosz sereg oldalát fenyegeti, míg az áttörés legdélibb részén, Malasztovónál elért sikereiknek könnyen érezhető hatása lehet a kárpáti harcok színterén is.

A német jelentés szerint az oroszok a legstírgősebben vonulnak vissza, sok helyen elhagyták vagy leserelték ágyúikat, a melyeket tehát már nem tudtak elszállítani. Sok a fogoly és jelentékeny a hadizsákmány. Kedvező jel annak a feltevésére is, hogy csapatainktól üldözötve, egyhamar remélhetőleg nem is tudnak majd megállni.

Ez azonban majd csak még néhány nap múlva bizonyosodhatik be. Addig türelemmel, bár a legszebb és legjogosabb reményekkel kell várunk a fejleményeket, sohasem feledkezve meg azonban arról, hogy az orosz hadvezetés, de az orosz katonai általában a védekezésben a legerősebb, és hogy még nagyon sok munka van hátra, a míg a most kivívott diadal minden eredményét teljességgel kiaknázzhatjuk.

Hadvezetésünk iránt a legteljesebb elismeréssel kell adózni, mert előrelátással és igen helyes érzéssel dolgozott. Amikor ugyanis az oroszok minden erejükkel a Kárpátok áttörésére törekedtek, sejtendő volt, hogy ha a támadásnak nem sikerül előre jutni, az orosz erők hirtelen más fronton próbálkoznak. Ez a feltevés abból indult ki, hogy az osztrák-magyar hadsereg kénytelen lesz összes erőt a Kárpátokba koncentrálni és az egyéb frontokon csak elenyészően csakély erőket nagyhataly azután könnyen lehetséges egy előre elkészített hatalmas támadással a kárpáti hadsereg folytonos foglalkoztatása mellett nyugat felé előhaladni és az Odera völgyébe benyomulni. A szövetséges csapatok egy kegyetlen ütésrel elébevágta ennek az orosz tervnek, amely most már tényleg elhárítottnak tekinthető.

Ilyen megállapítás után kézenfekvő az a kérdés, hogy vajon az oroszok a Mitauól Bukovináig nyúló hadiszínterén az ezer kilométernél hosszabb front melyik részén kísérnek meg új offenzívát. Egy német hadi hadseregnek északkeleti Oroszországban való gyors benyomulása, az oroszok Kárpátjánál való visszanyomása a Skierniawice sulyos orosz vereségek, a nyugat-galíciai fronton éppen most kivívott egyszerű győzelem, az Erdős-Kárpátokban folytatott sikeres operációk és a bukvinai győzelmek tisztán mutatják, hogy az egész óriási területen, a Nyemen legteljesebb vidékétől kezdve a Boor-Narev, Nida-Dunajec mentén, a Pruth és Dnyeszter vonalán az orosz offenzív erő mindenütt ellanyapult és a támadó szellemet sikerült megtörniük.

A Hámory—Mladin-per a nagyváradai esküdtek előtt.

— Hámori László dr. vallomása. — A tárgyalás második napja. —
— Kiküldött munkatársunk távirati tudósítása. —

Nagyvárad, május 4.

Az Aradon annyi izgalmat keltett „nagy figy” tárgyalása Nagyváradon a második napon is egészen szürkén és érdeklődés nélkül folyt. Mladin, a vádlott ma befejezte vallomását és Szöllösy Gyula elnök megkezdte Hámori László dr. sértett kihallgatását. Hámori ezuttal is minden részletre kiterjedően mondta el Mladinnal való összeköttetését és magát a merényletet.

Befejezik a vádlott kihallgatását.

A tárgyalás megnyitása után az elnök még néhány kérdést intéz Mladinhoz, akinek kihallgatása az első napon nem fejeződött be, amelyek főleg arra irányulnak, hogy a képviselő és a korcsmáros közötti vagyoni összeköttetést tisztázzák.

Mladin kijelenti, hogy azokra a megbízásokra, amiket Hámoritól kapott, ő hat-hétszer koronát költött el, egészen pontos feljegyzései nincsenek.

Hámori László dr. vallomása.

A vádlott vallomásának befejeztével a sértett Hámori László dr. országgyűlési képviselő kihallgatására került a sor. A képviselő épen úgy adja elő a merénylet lefolyását, mint az aradi tárgyaláson, általában vallomása majdnem teljesen megegyezik az Aradon tett vallomásával. A merényletről ezeket adja elő:

— 1913. december huszonkilencedikén olyan tárgya volt a képviselőtestület közgyűlésének — az előzőleg letolyt választások ellen beadott felelővétel elintézése — hogy nekem, mint aki a választásokat vezettem, feltétlenül meg kellett jelennem. Nagyon sok dolgom volt, de mert nélkülem nem akarták a gyűlést megtartani, feltizenegy felé telefonáltak értem. Befogattam a körülbelül negyed tizenkettő táján megérkeztem a községháza elé. Előbb az utcán valakivel néhány szót váltottam, aztán beinentem a községházára. Alig tettem néhány lépést, a folyosó sarkáról szembe jött velem Mladin. Ugy közeledett, mint akinek kellemetlen, hogy velem találkozik, félre is fordította a fejét. Amikor azonban közvetlenül mellém, a lépcsőhöz ért, revolvert rántott elő és kinyújtott karjal felém sütötte. En nekügróttam s közben kezemmel a nadrágzsebemhez kaptam, hogy nálam van-e revolverem, melyet rendszeren magammal szoktam hordani. Véletlenül ép nem volt nálam s közben Mladin még egyszer felém sütötte revolverét. En ekkor futottam be a szobába, de még mielőtt az ajtót elérhettem volna, Mladin harmadszor is lőtt. A harmadik lövés oldalát találta, de mert vastag télikabát volt rajtam s így ez a golyó elerőtlenedve nem hatolt mélyebben testembe s nehezebb részeket nem sértett.

Miért támadott Mladin Hámori ellen?

Az elnök: — A vádlottal mikor beszélt utoljára?

— Másfél évvel a tárgyalás előtt.
— Mi indította a vádlottat a tette?
— Ezen sokat gondolkodtam magam is, de nem tudom.

— Mi jogosította fel arra, hogy önt, annyira igénybe vegye?

— Mladin érdemes szolgálatokat tett nekem, amelyeket én busásan jutalmaztam.

Az elnök ezután részletesen ismerteti a Hámori és Mladin közt lévő vagyoni összeköttetést, úgy amint az a vallomásokból és iratokból kitért. Majd megkérdezi Hámoritól, hogy a Kürtösi Takarékpénztár mint szövetkezet miként szerzett magának hitelt?

Hámori: A szövetkezet eleinte kapott egyes hitelt, később pedig az én elfogadványomra, amelyért egy százalékot számoltam.

Ezután Mladinék tönkrejutásának történetét mondja el a maga véleménye szerint:

— Az asszony kártyázásai tették tönkre Mladinékát, valamint könnyelmű életmódjuk. Viszonyaikon felül költek. Mladin jövedelme eleinte két-háromezer korona volt, később miután velem megismerkedtek, hat-hétszer ezer korona évi jövedelme is volt. Az összeköttetést azért szakítottam meg velük, mert az én jószágommal visszaéltek, becsaptak.

— Hát ha annyi jóban részesítette őket, akkor miért történt a merénylet? — kérdezi az elnök.

— Nem tudom. En okot nem szolgáltatattam rá.

Készültek-e a merényletre?

— Tudott valamit arról, hogy Mladinék készültek a merényletre?

— 1913. kora őszén volt Kürtösön iskolaszéki és óvodabizottsági ülés. Az óvodabizottságban nők is helyet foglaltak s tagja annak Mladinné is. Ott voltam a gyűlésen s ott volt Mladin és Mladinné is. Feltűnt nekem, hogy milyen nyomott mindenkinek a kedélyállapota. Mladinék halálsápadtan ültek, mint akik nagy dologra készülnek. Később azután, miután az óvodát megtekintettük, mondta Zachariásné, hogy valamennyiök szívéből kő gördült le, hogy már véget ért az ülés, mert Mladinné azt hangoztatta, hogy az ülésen agyonlő engem. Többször elfordult az is, hogy Mladin, vagy Mladinné, vagy mindketten egyszerre leselkedtek rám Aradon. Egyszer a Fehér Kereset kávéházban ültem s észrevettem, hogy Mladinné sétál a kávéház előtt fel és alá. Mikor távozni készültem, figyelmeztettek, hogy Mladinné hirtelen a bejárathoz szaladt. En erre a másik ajtón távoztam s így kikerültem. Mladin más alkalommal a Deák Ferenc-utcában a házammal szemben egy kapualjában leselkedett rám. En észrevettem, de nyugodtan folytattam utam. Egyszerre hirtelen surranást hallottam mögöttem, megfordultam s a hátam mögött láttam Mladint, aki, hogy megfordultam, hirtelen beugrott egy ottlévő gyümölcsös boltba. Komoly érzésem volt, hogyha nem fordulok meg abban a pillanatban, Mladin rám lő. Ez év novemberében figyelmeztettek, hogy Mladinék életem ellen törnek, de én erre mosolyogva válaszoltam: „Amelyik kutya ugat, nem harap.”

A jegyzőválasztás kuszával mögü.

Az elnök kérdésére ezután Hámori nagyjában ugyanugy, mint az aradi esküdtséék előtt, elmondja Mladinékával való anyagi összeköttetése részleteit a jegyzőválasztás, képviselőválasztás körüli ügyeket.

Szerény Sándor volt kürtösi jegyző távozása a községből 1914. év végén, vagy 1915. év elején történt. Szerény nagyon népszerűen

volt Kürtösön, a kisemberekkel nagyon bánt, azával jöttek hozzám panaszkodni. Amit el-távolítására tettem, nem a magam szempontjából, hanem a kürtösi kisemberek érdekében tettem, és azért is, mert nemcsak a magam nevében ültem a képviselőtestületben, hanem Almásy grótot és Mocsonyit is képviseltem. A panaszokra azt válaszoltam, hogy figyeljék meg Szerény visszaéléseit, mert általános vádak alapján nem lehet fellépni. Aztán Mladinné kijött hozzám kocsiával s elmondta, hogy olyan dolgokat tud Szerényről, amelyek szerfölött kompromittálók. Aztán pozitív adatokat szolgáltatott nekem. Mladinék minden kadásukat felszámították még pedig dupla krétával.

Amikor Szerény lemondott és jegyzőválasztás készült, az aradi főszolgabíróhoz egy küldöttség ment, amelynek vezetését egyenesen a falubeliek óhajára vállaltam el, mert az egyik jegyzőjelölt: Vukuleszku habár román volt, még sem volt népszerű a faluban. Zachariás megválasztását én nem kívántam, Zachariás Mladinék jelöltje volt. A küldöttség csupa jómodu kürtösi emberből állott, vezető emberekből, akiknek nem kellett fizetni. Ha pedig volt költség, hát én fizettem. Az lehetetlen, hogy ne fizettem volna, Mladinék ugyszólván minden héten leszámoltak velem s mindent felszámítottak. Amit az érdekekben tettem, azt én gavalérosan megtettem, sőt ha valami előfordult, a későbbiek során utasítottam személyzetemet, hogy Mladinékától minél előbb kérjenek számlát, mert később az összeg irreálisan megnövekedett.

Etet-ítat a korcsmáros.

Ezután Herczeg Ferenc pécskai képviselővé választásáról ad felvilágosítást Hámori.

— A Herczeg választáskor — mondja — Mladin kezelte Kürtöst. Mladin egy könyvvel számolta el az ilyenkor szokásos alkotmányos költségeket, én továbbítottam, illetve kifizettem. Ők nagyjából elszámoltak. Azt sohasem emlegette, hogy o ráfizetett volna a dologra, csak attól a perctől, amikor tönkrement. Ellenkezőleg, mindig azt hajtogatta: „Még egy ilyen választás es akkor szarazón leszünk!” Mladin természetesen csak keresett ezen a választáson, mert mint korcsmáros szívesen etetett-ítatott. A költségeit, amelyeket nekem bejelentett, naponta kifizettem. Arról, hogy harmincezer koronát adtam volna neki, amiből később tizenkétezeret visszajuttattott, semmit sem tudok. Ezt csak Mladin találta ki.

A Mladin-házak eladása.

— Igaz-e, — kérde az elnök — hogy Mladinék úgy akartak maguon segíteni, hogy narom hazukat el akarták adni, a vételárból kilizetni adósságaikat, úgy, hogy megmaradt volna nekik a negyedik ház?

— Mladinné eljött hozzám egy alkalommal — teletti Hámori — és előadta, hogy volna vevő a házra 18.000 koronáért. En azt válaszoltam, hogy nabár ez az én károsodásommal jár, beleegyezem a dologba, adok törlési engedélyt, ha a vevő ötezer koronát fizet készpénzzel, 10.000 koronát pedig váltóval. Így Mladinékknak maradt volna 3000 koronájuk. Mladinék azonban a hátam mögött akarták a dolgot csinálni, hogy ők kapják a pénzt. Kaptak is Stern Armintól ötezer koronát, de peraze törlési, átírási engedélyt nem kaphattak s 500 korona foglalót kaptak ily módon. Ebben az időben Mladinék nekem 14.000 koronával, a szövetkezetnek körülbelül 28—29.000 koronával tartoztak. En vártam türelmesen, mert a pénzügyi viszonyok rosszak voltak s tudtam, hogy ha most elárverezik a házakat, Mladinék teljesen koldusbotra jutnak. Amikor a csőd megszűnt, akkor azonban „családi végrehajtást” kértek, azt hitték, ők szerezhetik meg a pénzt s így aztán a 12.500 koronás ház 7000 koronáért kelt el.

Az elnök délelben tizenkettőkor megszakította Hámori kihallgatását és a tárgyalás folytatását délután 3 órára tüstelt ki.

Szökés tiz napos orosz fogságból.

(Egy aradmegyei tiszt elbeszélése. — Mulatnak az orosz tisztok a harctéren.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

Rövid idő előtt egy aradmegyei származású tartalékos tiszt tért vissza északon harcoló csapatához családjától, amelynek körében néhány napi szabadságát töltött el. Itthon tartózkodása alatt az Aradi Közlöny munkatársának alkalmat volt beszélgetést folytatni a tiszttel, aki érdekes kalandot élt át a harctéren: orosz fogságba esett és sikerült ezer veszedelem közt megszöknie a fogságból. Kívánsága csupán az volt, hogy elbeszélését addig ne hozzuk nyilvánosságra, amíg csapatához vissza nem tért. — Tegnap jött meg a családhoz a távirat, hogy fiuk szerencsésen megérkezett a harctéren...

A tiznapos orosz fogság történetét az izgalmas esemény átélője így mondta el:

— Járőrben voltunk. Én lovon, tíz legényem gyalog. A hely: Lengyelország. Egyszerre ottak egy csapat cserkesz vágat felénk. Védekezni lehetetlen. Kis csapatom szétugrik, sőtalam kilövök a lovat. Egyedül maradok. Körütnézek. Se a kardom, se a revolverem nem veszik el. Visznek a legközelebbi kommandó elé. Utközben senki egy szót se szól hozzám.

A faluba érünk. A lakosság nagyrészt elhagyta. Megállnak velem egy nagyobb parasztház előtt. A vezető bemegy, jelentkezik. Bevisznek engem is. Nevető arcu, kóvér alezredes elé kerülök.

— Gutntag Fährich! — mondja mosolyogva.

Szóltalanul, komolyan állok előtte. A keszűs szoritja a forkom... Az alezredes valamit motyog franciául, németül, majd int az egyik tisztnek. Az kifogástalanul beszél németül. Tolmács. Mindenfelét kérdezik tőlem... Milyen nemzetiességek vagyok? Melyik ezredben szolgálak?... Ki a parancsnok?... Adjam a bocsúlatszavam, hogy nem szököm meg...

Semmi se felelek. Nem is haragszanak érte. Ezt találják természetesnek. Még mindig nálam van a kardom, meg a revolverem.

Intenek, hogy elmehetek. A nyomorult lengyel ház szoba, konyha. A konyhában elveszik a fegyveremet s egy tisztet int, hogy ki az órával. Adatom rögtön, mert hallottam, hogy órának nem kegyelmeznek. Menni akarok. A kozák az ujját veregeti a másik keze mutatóujja hegyével. Adatom gyűrűimet is. Megtapogattja a mellem. Elíreszi a pénztárcám. Nyolcász koronát volt benne. Egy szót se szól, irást se ad. Ugy érzem, hogy a tiszték parancsára loszt ki mindenemből.

Mehetek. Előttém egy óra és mozdítottam is egy. Elnél van a fegyverem. Elindulunk végig a falun. Délután öt óra lehetett. Az utcájszótkban egy-két zsidó, pár asszony, más senki.

Polyák viskóhoz vezetnek. Az is két szobácska. Az egyikben kemence, a másikban szalma a földön. Takaró nincs. Látszóvetem, revolveremet felakasztják, mellette kardom... ráradt vagyok... Ketten vigyáznak rám. Nem tudom, hány óra van... Nincs óráim... Alkonyodik. Hozzák a vacsorát. Egy csajka valami meleg gulyásszeret... Fél kenyér melléje s egy kulacs viz. Hordóformájú orosz kulacs...

Elalszom... Reggel a kútnál mosakodhatom. Törülközőm a levegő. Reggeli nincs. Ha ki akarok a szobából menni, csak megbököm az őrt. Mosolyog. Elenged. De a házon túl nem mehetek. Délben ugyanaz az étel, mint este. Alázatos, széles karmozdulattal kínálja, aki hozza. Egész nap a padlón fekszem, a padmalyt nézem. Az őrköt váltogatják. Nem tudom, mi unalmasabb? Őrnek lenni, vagy fogolynak... A vacsora ugyanaz, mint az ebéd. Ehhez egy napra fél kenyér és kulacs viz... Így mulik el három nap...

Lehet, hogy ünnepük volt az oroszoknak: nem tudom. Ebéd után egy lengyel zsidó jön be hozzám és mosolyog.

— Der Herr Fährich wird gebeten!

— Mi az? Engem kérnek?

— Igen. Az alezredes ur. Van pezsgő is. Elvezetnek az épületbe, a hol kihallgattak. Az urak együtt ülnek, vidám nevetés, füst. Behűtött pezsgő.

Az alezredes elém jön, kezét nyújt...

— Üljön le, zászlós ur...

Vonakodom... Állok... Szóltalan vagyok...

— No... nicht böse sein... Semmi harag — mondja az alezredes... Nem vagyunk mi ellenségek... Ne érezze magát annak... Poharat!

Egy szolgáló poharat tett elém. Elnivalóval is megkínáltak. De nem ettem. A pezsgőnek mégsem tudtam ellentállni... Lembergből hozták... Ittunk... Az alezredes megveregette a vállam...

— Bons soldats!... Braves soldats!...

Gute Soldaten! — motyogta franciául, németül... Jó katonák... Sokkal jobban verednek, sokkal bátrabbak, mint a japánok... sokkal jobbak, mint a japánok...

Egy félóra múlva távozásra jelentkeztem. Ujra megveregette a vállam és kezét adott...

Visszafelé menet az altiszt, a ki vezetett, megkínált cigarettával.

Minden változatosság nélkül simulott ujjabb hét nap. Mindig azt vártam, hogy tovább visznek, de senki se törődött velem. Körülbelül sejtettem, hogy két lovasbrigád állomásozik itt. Doni kozákok és testőrök. Egy reggel nagy élénkséget, nyüzsgést, mozgást tapasztaltam, de azután minden visszazökkent a régi kerékvágásba.

Gulyáskotyvalék, kenyér, víz, = szalma. Este ki akarok menni a szobából. A küszöb előtt mind a két óra alszik. Ezre se vettem s az egyiket megbököm, mint rendesen. Horkolt. Eppen egy a másik. Egy pillanattal azelőtt még eszembe se volt, hogy megszökjem. És most valami ellenállhatatlan erővel kényszerített rá. A falon ott lógott, s hogy tíz nap előtt felakasztották, a gukkerem, revolverem és kardom. A kardom otthagytam; nem kell, csak akadály. A látszóvetem, revolverem felesatolom és megyek. Neki a sötétnek.

Vagy két kilométerre senkivel se találkozom... De ott... egy bucka mögött... Alattam ágak recsegnek... Feláll, fegyverét lövésre a hóna alá vágja... En már a földön fekszem... Körülnéz, semmit se lát... Letül, fegyverét csövével két tenyere közé fogja, rátámaszkodik s füttyül... Szomorú, csendes nótát, talán valahonnan a Volga mellől... mindegy, mi lesz, — most meg kell szököm. Mögéje csuszok... Nem

veszi észre... Füttyürész... A szívem fáj... De mit tegyek?... Lőni nem akarok... Revolverem agyával nyakszirtjére sujtok, lefordul, elterül... Futásnak eredek bele a sötétbe... Utánam egy pár lövés... Futok tovább... Elbotlom. Gödörbe zuhanok... Trágyagödör... Meghuzódom... Baboritom magam a trágyával, csak épen lélekzeni tudok és nézni... Így mult el az éj...

Hajnaltól messziről ágyuszó és puskaropogás... Mellettem vagy két szotnya orosz lovas ügetett visszafelé... Meglehetősen rendben. Egész jól maglgyeltem őket... Azután néhány hátvéd... Majd csend... És két óra múlva jöttek a mieink... Piszkosan, úgy ahogy voltam, jelentkeztem...

Letartóztatott hadseregszállító.

(Többször eladott takarmány.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 4.

A pécsi honvédbíróság nagyarányu visszaéléseket fedezett fel a hadsereg részére szükséges zab és takarmányszállítás körül. Egyes hadseregszállítók százezrekkel károsították meg a kincstárt olyképpen, hogy többször is eladták ugyanazt a takarmányszállítványt a kincstárnak és mindig felvették a szállítványért járó összeget. A vizsgálat eredményeként Székesfehérvárott történt egy letartóztatás. Itt ellogták és a katonai börtönbe vitték a bünszövetkezet egyik tagját, akinek vallomásából aztán kiderült, hogy a főbűnös Pollák Ignác, a kassai Pollák Bernát cég egyik tulajdonosa. A cég már negyven esztendő óta régi szállítója a hadseregnek.

A pécsi hadbíróóság távcafélag értesítette erről a budapesti katonai hatóságot azzal, hogy megkérdezzék Pollák Ignác letartóztatása iránt, aki ez idő szerinti Budapestben tartózkodik. Szombaton este tehát egy hadbíró jelent meg a budapesti főkapitányságon és kérte Pollák Ignác letartóztatását.

A detektívek megállapították, hogy a millióforintos terménykereskedő a Continental-szállóban lakott, de éppen szombaton elutazott, Bécsbe ment és távozásakor azt mondta a szállóban, hogy vasárnap vagy hétfőn visszaérkezik, tartanak addig fenn a szobáját. A rendőrség a katonai hatósággal egyetértően úgy intézkedett, hogy detektívek őrzik majd állandóan a Continental-szállót s ha Pollák Bécsből visszaérkezik, elfogják. A szálló portása pedig telefonon értesíti a hadbíró-főhadnagyot, aki a csalással és sikkasztással vádolt terménykereskedőt majd kihallgatja.

A hadbíró a főkapitányságon emondotta, hogy Pollák Ignácot nemcsak csalással vádolják az adatok, de sikkasztással is, és pedig két ötven vagonból álló katonai vonat elszikkasztásával. Przemysl első ostroma után történt, a felszabadítás után, hogy a Pollák Bernát terménykereskedő cég megbízást kapott ötven vagon széna szállítására. Przemyslben kellett szállítani a szénát. A most Székesfehérvárott letartóztatott ember ebben az időben Przemyslben tartózkodott éppen s Polláktól át is vette a szállítványt és kitette. Ketten aztán roppant ügyességgel el tudták lopni a két vonatot a már átvett és kitűzött szénát. Przemyslben eltűnt a két vonat az ötven vagonnal, egyszerűen visszalopták. Visszakerült Kassára a Pollák-cég Pesti-uti és az Beresényi-utcai raktárába. Aztán megegyeztél eladták a przemysli szénát.

Pollák hétfőn csakugyan visszaérkezett Bécsből és a detektívek a Continental szállóban letartóztatták. A főkapitányságon néhány soros jegyzőkönyvet vett fel vele Szentkirályi Béla rendőrkapitány, majd Pollákot letartóztatták és még tegnap délelőtt átkísérték a katonai fogházba.

Tisza István gróf bejelenti a Háznak győzelmeinket.

(Ünnepi a képviselőház a hadsereget. — Könyezett az örömtől a miniszterelnök. — A képviselőház elnökének sürgönye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 4.

Felejthetetlen ünnepnapja volt ma a magyar képviselőháznak. Kilenc hónap óta dúló világháború alatt ma nyílt alkalma, hogy hős seregeink nagyszerű diadaláról ülésezése közben vegyen hivatalos tudomást a Ház. Tisza István gróf miniszterelnök tett jelentést a gorlicei győzelemről és ezt a lélekemelő pillanatot arra használta fel a törvényhozó testület, hogy hódolatát fejezze ki a hadsereg legfőbb ura, királyunk iránt és hogy ünnepelje, ovációban részesítse vitéz csapatainkat. A képviselőház eme hatalmas megnyilatkozásáról a következő tudósítást adjuk:

Szterényi József beszéde után állott szólaára Tisza István gróf miniszterelnök és ünnepi hangulatban a következő bejelentést tette:

Tisza István gróf miniszterelnök: Azért szólok fel t. Ház, hogy a főhadiszállásnak táviratát közöljem csapataink legutolsó győzelmes előrehaladásáról.

Csapataink tegnapelőtt a szövetséges seregekkel — a mi seregeink mellett részt vettek a német seregek is — a nyugat-galíciai orosz állásokat több ponton keresztülörték és azzal az eredménnyel járt, hogy a csapatok ezeket az állásokat a maguk egész szélességében, tehát a Kárpátoktól a Visztulaig elfoglalták.

(A képviselők felállanak helyükről és percekig tapsolnak.)

— Ez a győzelem — folytatta Tisza — a tegnapi napon is győzelmes folytatást nyert. Hadseregünk keleti irányban győzelmesen nyomult előre és a vele szemben álló erős orosz hadsereget gyors visszavonulásra kényszerítette. (Percekig tartó taps a Ház minden oldalán.)

Ma még megközelítőleg sem ítéhetjük meg ennek a győzelemnek egész horderejét. Ugyanez áll a meghódított orosz állásokban visszamaradt óriási nagymennyiségű zsákmány pontos adataira nézve is. Egyelőre 64 gépfegyver és 24 ágyú vétetett számitásba, a foglyok száma pedig eddig meghaladja a harmincezeret (Percekig tartó zajos taps a Ház minden oldalán.) és ez a mennyiség meg óránként szaporodik. (Taps.)

Tisztelt Ház! A tényeknek ehhez a rövid felsorolásához egy szó hozzátenni valóm nincsen. A jó Isten áldása legyen az egyesült hatalmaknak és ebben az élet-halál harcban emberfeletti küzdő magyar nemzetnek hősiességén. (Nagy eljenzés.)

Tisza István gróf az utolsó szavakat emelkedett hangon mondotta el. Maga is olérzékenyült és könyezett. A képviselőket is megindította ez a jelenet, minden oldalon felállottak és percekig tapsoltak.

Apponyi Albert gróf: Azt hiszem a Ház egyetlen tagja sem fog megutkálni azon, hogy én most szót kérek. Az én szavam pedig csak annyiból áll, hogy mélyen érzett örömnünknek és hálánknak adunk kifejezést azon örömdetes fordulat fölött, mely a háboruban most elő-

állott. A Ház hálával és elismeréssel és legmelegebben érzett köszönettel adózik dicső hadseregünk és a szövetséges német hadsereg iránt és azt indítványozom, hogy mivel ilyen emelkedett hangulatban nem tudunk tárgyalni, a Ház függessze fel ülését egy időre.

Beöthy Pál elnök: Végtelen örömmel és határtalan lelkesedéssel töltenek el a miniszterelnök ur által közölték, éppen ezért ajánlom, hogy őfelségét a Ház szerencsekívánataival üdvözölje a csapataink főparancsnokságának pedig háláját fejezze ki a Ház táviratilag. Egyben indítványozom, hogy a Ház függessze fel ülését.

A képviselőház az elnök előterjesztéséhez hozzájárult, mire az ülést felüggesztették.

Hódolás a királynak.

A képviselőház ülésének határozata folytán Beöthy Pál elnök a következő táviratot intézte a miniszterelnökhöz:

Nagyméltóságodnak a képviselőház mai ülése folyamán tett bejelentéséből lelkesedéssel értesültek a Ház tagjai arról a dicsőséges, jelentőség-teljes győzelemről, amelyet hadseregünk a szövetséges német birodalmi seregekkel vállvetten Kelet-Galiciában a trón és haza védelmére kivívott. A képviselőház nyomban hozott határozatának megtefelelően arra kérem Nagyméltóságodat, méltóztatásuk ő császári és királyi felsége előtt tolmácsolni, hogy ez örömdetes, hatásában egyelőre még alig mérlegelhető győzelem történelmi kifejezéseként a képviselőház hódolattal áll meg a legfelsőbb hadur trónja zsármolyánál és együtt érez őfelségével a hadsereg dicső fegyvertényein dagadó büszkeségben és hálában.

VÁROS ÉS MEGYE.

Sorrendje az Arad város törvényhatósági bizottsága által 1915. évi május hó 12-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 1. Polgármester napi jelentése. 2. A tanács előterjesztése Hönig Ottó kölcsöne másodok részének utalványozása iránt. 3. Fericsán György földhaszonbérletének meghosszabbítása iránti kérelme. 4. Freiman József boltbérletének meghosszabbítása iránti folyamodik. 5. Oravetz Miklós falrakóhelye bérletének meghosszabbítása iránti folyamodik. 6. A városi kocsisok és utkaparók fizetés felemelését kérik. 7. A polgármester előterjesztése Nagy Kálmán szokásos jutalomdíjának utalványozása tárgyában. 8. A m. kir. belügyminisztériumnak leirata a Nagyvárad-ut újból aszfalttározása tárgyában. 9. Zelinszky I. és Társa nyomda vállalat 20 százalékos árfelemelését kér. 10. Bloch H. cég árfelemelését kér. 11. Ziffer és Hollós cég árfelemelését kér. 12. A tiszti ügyészség jelentése az Arad-országi ontóócsatorna társulat felosztása tárgyában. 13. A tiszti ügyészség betörjesztéi Szelezsán Illéssel, Szelezsán Józseffel és Barna Illéssel kötött haszonbérleti szerződést jóváhagyás végett. 14. A tiszti ügyészség előterjesztéi Schwartz Hermann lakás bérletének meghosszabbítása iránti kérelmét.

Városi tisztviselőkelelegei

(Városatyák a hivatalnokok segítéseért)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 4.

Arad város tisztviselői érdekében a város legközelebbi közgyűlésén több törvényhatósági bizottsági tag felszólalás kéri, hogy a törvényhatóság utasítsa a tanácsot a szabályrendeletben megszabott fizetési előlegek folyósítására.

Meg kell jegyezni, hogy ez a mozgalom nem a tisztviselő köréből indul ki, hanem a törvényhatósági bizottság néhány tekintélyes tagjának önkéntes elhatározása, akik a főváros és más vidéki városok példáján induva el, időszerűnek tartják, hogy a kisebb fizetésű, nős és családos tisztviselők érdekében valami történjék.

A közönség érettsége és értelme elleni merénylet lenne akár csak egy szót is vezetgetni a mai megélhetési viszonyok rajzára. A magyar publikumnak heroikus küzdelme folyamában van és tart addig, amíg a háborút a béke fel nem váltja, vagy még a béke első esztendeiben is óriási erőmegfeszítésre lesz szükségünk. Ez a hősi küzdelem éppen olyan bámulatra méltó, mint amilyen a frontokon dúló, csak hogy míg eről már most eposzokban kell beszámolnunk, addig a front mögött élő társadalom viaskodásának leírása most sem időszerű.

Csak a tények konstatálására szorítkozva megállapítható, hogy a tiszti fizetésű tisztviselők és alkalmazottak helyzete a legnehezebb, akik az élelmiszerek, ruházat, fűtő- és világító anyagok horribilis megdrágulása következtében lemondással, igényeik teljes redukálásával bírnak a harcot, ha bírnak. Arad város tisztviselőinek helyzete sem alkot kivételt és sorsuk a háború folyamán azzal nehezült meg, hogy a tanács a háború első percétől kezdve megszüntette az előlegek folyósítását.

A legközelebbi közgyűlésen elhangzó indítvány azt kéri, hogy a családos tisztviselők részére újból engedélyezzen a tanács előlegeket. Ez a kérelem nemcsak azért méltányos és jogos, mert azt a városi szabályrendelet statuuálja és sehol sem mondja ki, hogy háborús időben nincs előleg, hanem azért is, mert a háború alatt a tisztviselők eddigi előlegtarozásukat majdnem teljesen visszafizették, úgy, hogy a városi pénztárban igen tekintélyes pénzfelcsúszás van. Az indítványozók hangsúlyozzák, hogy csak a nős és családos tisztviselők részére engedélyezzen a közgyűlés előlegeket, amelyek természetesen három havi fizetés összegét nem léphetik túl, mert ennyit szab meg a szabályrendelet is, de azt is kéri, hogy ezek a háborús előlegek csak a háború befejezte után legyenek havi részletekben visszafizetendők.

A törvényhatóság nem zárkozhatik el ettől a jogos és méltányos kéréstől, mert azt mindenki tudja, hogy a tisztviselő ma sehol kölcsönt, vagy hitelt nem kap, máshoz segítségért, mint a városhoz nem fordulhat. A városnak ez egy fillérjébe sem kerül, pénze van és igazán nem képszelhető el, hogy eme kívánság ellen józan érvel hozhasson fel valaki. Magánvállalatok, csak az Acsev. példájára kell rámutatni, erejükön felül segítenek alkalmazottjaik nehéz sorsán és a város, amely most megfizetett munkát követel tisztviselőitől, még áldozatot sem hoz, ha azt, ami amugy is joggal megilleti alkalmazottjait, megadja azoknak.

Aradmegyei katona feleségének panaszos levele Tisza István grófhhoz.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 4.

Érdekes rágalmasági perben hozott ma ítéletet az aradi járásbíró. A perre egy aradmegyei asszonynak Tisza István gróf miniszterelnökhöz intézett levele szolgáltatott okot. Még a múlt évben történt, hogy Czene Mártonné almáskamarási asszony mindenhol elkeseredéssel panaszolta, hogy őt a hadisegély kiosztásánál megrövidítik. Czene Márton, az elkeseredett asszony férje, bevonult a mozgósítás első napjában Aradra a háziérezdhez és az asszony — amikor a hadbavonultak családtagjainak állami segélyezése megkezdődött — jelentkezett, meg is kapta a neki járó segélyt. Sehogysem volt azonban kibékülve az összeggel és a községi jegyzőt vádolta amiatt, hogy kevés segélyt kap, illetve, hogy gyermek után nem kap segélyt. Panaszát elmondta az almáskamarási csendőrnek is, aki a harctérről befogan tért haza szabadságra falujába. A hadviselt csendőr részvétellel hallgatta meg Czenénét és kijelentette:

— Majd rendet csinálók én a jegyzővel! Ez nem maradhat ennyiben! Meg kell írni a dolgot Tisza Istvánnak, majd gondoskodik az magáról, hogy megkapja, ami a hazáért vérező ura miatt jár magának.

Mint etéle „törvényes” dolgokban járatos ember: a csendőr neki is ült és megszerkesztette a miniszterelnöknek szóló instanciát. Az írásban azonban nemcsak Czenéné panaszára kért orvoslást, hanem az asszony előadását készpénznek véve bőven elmondta, hogy Almáskamaráson a hadbavonultak családtagjai egyáltalán alig kapnak segélyt és ez a jegyző büne, aki isten tudja, hogyan intézi a segélyezéseket. Nem épen hizelgő szavakkal szolt a jegyzőről a folyamodvány, mely alá a csendőr nem írt nevet, csupán annyit: *Több elegendetlen segélyezett.*

Tisza István gróf megkapta, el is intézte a névtelen panaszt: elküldötte a levelet Dálnoki Nagy Lajos dr. alispánnak, aki természetesen szigorú vizsgálatot indított annak kiderítésére, hogy mi igaz a panaszokból. A vizsgálat során azután kitudt, hogy a névtelen levél súlyos vádjai nem állják meg helyüket: az almáskamarási jegyző igazolta minden eljárása jogos, törvényes és helyes voltát. Az alispán jelentést tett erről az eredményről a miniszterelnöknek és így az ügy egyik része befejeződött. Indult azonban egy másik processzus: az almáskamarási jegyző, aki az alispáni vizsgálat során nem csak a vádakról, hanem a vádaskodó személyéről is tudomást szerzett, rágalmaságért feljelentette Czene Mártonnét.

Bozóky Máttyás aradi királyi járásbíró tárgyalta Czenéné ügyét. Az asszony azzal védekezett, hogy a levelet tulajdonképpen a csendőr írta, beismerte azonban, hogy mindazt, ami a levélben olvasható, ő mondta el a csendőrnek. Az enyhítő körülmények figyelembe vételével Bozóky járásbíró Czenénét rágalmaság miatt négy napi fogházbüntetésre ítélte. Czenéné felebbezést jelentett be az ítélet ellen.

Kuzmanek tábornokot Bogucsárba vitték. Bukarestből jelentik: A Birsevilla Vjedomszti jelenti, hogy Kuzmanek tábornokot Bogucsárban internálták. A hadifogságba jutott Körber Hermann népfelkelő a lap egy munkatársával folytatott beszélgetésében rácsolt arra az angol részről terjesztett híre, hogy Prze-

myelben vig életet éltek volna a tisztok. A lap 21-iki számában Szellivanov tábornok egy leírása van, mely többek között így szól: A przemysli védősereg oroszának módjára harcolt. Kitérései azonban nem sikerültek.

H I R E K. LEGÚJABB.

A Hámori—Mladin per a nagyváradi esküdtszék előtt. (Folytatás az 5-ik oldalról.)

(A délutáni tárgyalásról elküldött tudósítás vonal-zavar miatt reggel három órakor érkezett meg.)

Az ügyész tegnapi indítványára az elnök kihirdeti, hogy Mladinné kihallgatását elrendeli.

Hámorival történt szembesítéskor Mladin kijelenti, hogy nem lesekkedett és felemlíti, hogy Hámori aratási szerződéseket, amelyeket a munkásokkal aláíratott, eltértek a megállapodástól.

Elnök kérdésére, hogy hány percentre kapott kölcsönt Mladint, azt feleli: nyolcra. — Elnök: Miért vonta meg Hámori jóindulatát?

— Mladin: Nem tudom. — Elnök: Mérlegét miért készítették Aradon? — Hámori: Kint nincs mérlegképes könyvelő.

Emberem minden héten kimegy. — Védő: Első váltót azért írta alá, mert sajnálta?

— Hámori: A viszonyait kedvező színben tüntették fel előttem, később megtudtam, hogy elveszett egy huszonkétezer koronás pert. — Védő: Konstatálja, hogy Hámorinak nem volt érdeke csőd, mert követelése jelzálogilag biztosítva volt. A múlt főtárgyalás jegyzőkönyve ellentétes. Egyszer azt állítja, hogy 1913. júliustól nem fizetett kamatot, máskor pedig, hogy 1912. elejétől. — Hámori: Egyik váltót 1912. elejétől nem fizettek. — Védő: Miért kellett Szerényinek távoznia. — Hámori: Nem volt népszerű. — Védő: Azt állította, hogy a szövetkezet megbuktatása és a takarékszövetkezet megalapítása Mladin óhaja volt. — Hámori: Az alapítást a községbeliek akarták az önszorgozással Mladinnak volt dolga. — Védő: A községbeliek akarták és mégis jutalékot fizetett a részjegyek elhelyezésért. A kölcsönök jogi részét ki intézte? — Hámori: A könnyebbeket az irodám, egyébként pedig ügyvédek. — Védő: Hány tizetresze van a takarékszövetkezetben? — Hámori: Nem emlékszem, talán hatvan, mindenestre enyém és embereimé a majoritás. — Védő: A múlt tárgyaláson azt állította, hogy Mladin a bankkamaton kétfelével alul kapott kölcsönt. — Hámori: Tévedés, nem. — Védő: Szóval a szövetkezet károsult. — Hámori: Nem, hanem én a differenciát kiegyenlítettem. — Védő: Igaz hogy Mladinnéval félrevonult és örökig beszélt. — Hámori: Igen. — Védő: Igaz, hogy néhány éjszakára is ott maradt. — Hámori: Igaz. — Védő: Két gyermekének keresztapja. — Hámori: Igaz. — Védő: Mladinék nem népszerűek Kürtösön, még is a merénylet után gyűjtöttek neki. — Hámori: Gyerekek maradtak. A pénzt olyanok adták, akik kártyán nyerték az asszonytól. Első sorban Világ Mór. — Védő: Azt mondta, hogy levélben megfenyegették. Miért nem csatolta be? — Hámori: Hosszasan magyaráz. — Elnök: Feleljen a kérdésre. — Hámori: Nincs meg a levél. — Szunyogh Szabolcs kérdést intéz Mladinhoz. — Védő: Magánfél csak kártérítésre vonatkozólag kérdezhet. — A vitát az elnök eldönti és kijelenti, hogy a kártérítési

igény alapja a bűnösség kimondása lehet. Szunyogh és Ertsey Péter kérdezhetnek. — Az elnök a tárgyalást este hétkor berekeszti.

(Zádor Jenő.)

Sulyos veszteségek érték az ententet a partraszállásnál.

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Konstantinápoly, május 4.

Török győzelem Ari Burnu mellett.

Konstantinápoly. A Milli távirati ügynökség jelenti: A lohadiszállítás közli: Az Ari Burnu mellett álló ellenség, hogy mozgási szabadságát fokozza, ma balszárnyával újabb előretörést kísérel meg, de ellentámadásainkkal magas sziklafalakkal körülvett völgyekbe szorítottuk és a tenger partja felé nyomtuk vissza, miközben nagy veszteségeket szenvedett.

Ugyanakkor tüzérségünk tüzelése egy ellenséges szállítóhajót felgyújtott. A part közelében álló többi szállítóhajó gyorsan eltávozott. Tegnapi az Agamemnon páncélos cirkálót, amikor Bulairt bombázni akarta, egy lövedékünk érte. Az Agamemnon visszavonult, anélkül, hogy a tüzelést folytathatta volna. A mi csendőreink és hét angol tengerészkatona között, akiket egy ellenséges tengeralattjáró köszád egy Pedrun közelében lévő lakatlan égei szigeten partra szállított, összeütközés keletkezett, melynek folyamán a hét angol tengerészkatona, akiket egy tiszt vezetett, elesett.

A többi harc vonalon semmi jelentős nem történt.

Huszezer embert vesztek a szövetségesek a partraszállásnál.

Bécs. A Südslavische Correspondenznek jelentik Athénből, hogy a Dardanelleknél megkísérelt partraszállás a szövetségesek szárazföldi csapatainak súlyos veszteségeket okozott. Az új offenzíva megkezdése óta vasárnapig a szövetségesek halottakban és sebesültekben nem kevesebb, mint huszezer embert vesztek. Igen nagy a veszteség tisztokban is. Az elesettek között van Asler tábornok, aki vezérével a legkritikusabb helyzetbe jutott, mert a török csapatok körükerítették. Asler tábornok öngyilkos lett. A legnagyobb veszteségek a Kabatépénél partraszállt angol különítményt érték, amelyet a török tüzérség oldalba kapott. A szövetségesek hajógyui eredménytelenül tüzeltek a török állásokra és csapatokra. Az angolok arra irányuló kísérlete, hogy a török csapatok vasgyűrűjét, amely Kabatépénél félkör alakban veszi őket körül, keresztültörjék, teljesen meghiúsult. A törökök éjjel-nappal megszakítás nélkül újabb és újabb rohamokat intéznek az ellenséges csapatok ellen.

— A fellobogózott Arad. Nyugatgalíciai diadalunk alkalmából már ma délután több ház lobogódiszt öltött. Varjassy Lajos polgármester ez uton is kéri Arad város közönségét, hogy házait lobogózza tel a szövetséges hadseregek fényes győzelme alkalmából. A polgármester, aki a mai napon elfogultsága miatt nem volt Aradon, intézkedett, hogy holnap reggelre ráragasztok hirdessék a diadalt és elrendelte egyttal a városháza fellobogózását is. Dálnoki-Nagy Lajos alispán a vármegyeházára tüzettki a nemzeti zászlót és intézkedett, hogy a falvakba is eljussón az örömhír és hogy azok házai is zászlódiszt öltsenek.

— Károlyi Gyula gróf a harctérrre indult. Megirtuk, hogy Károlyi Gyula gróf volt főispán, aki a háborus idők fokozott munkájából mint a pozsonyi és temesvári hadtestek területére kirendelt egészségügyi kormánybiztos vette ki a részét és épen Aradnak a fenyegető kiütéses tilusjárványtól megóvásában és erőteljes intézkedéseivel szerzett elismerést és

hálát, aktív katonai szolgálatba lépett és a hármas huszároknál mint volt önkéntes káplár jelentkezett. A grótot mindjárt bevonulásakor őrmesterré léptették elő. Rövid ideig maradt azonban a katonáskodó Károlyi Gyula gróf Aradon: az első kínáló alkalommal utra kelt a harctérre. Ma este indult el a hármas huszárok egy különítménye Aradról a harctérre és velük ment az őrmester ur Károly Gyula gróf is.

— Budapestben nem lesz új sorozás. Budapestről jelenti tudósítónk: A mai reggeli lapok a tegnapi bécsi lapok nyomán azt a hírt közlik, hogy az összes már sorozott évjáratokat (19—37-ig), a 24 évesek kivételével, újra sorozzák és hogy az összes B. osztályú népfelkelőknek minden válogatás nélkül már május 15-én az illetékes községnél okvetlen jelentkezniük kell. A mi illetékes helyen szerzett információm szerint, ez a rendelkezés csak Ausztriára vonatkozik. Magyarországon egyelőre és különösen Budapestre egyáltalában nem.

— A könyező fogoly. Arad utcáin — leginkább a külső városrészekben, amerre a szabad mezők, rétek felé vezet az út, gyakran tűnik föl szuronyos katonák kíséretében az a bánatos barnás-szürke uniformis, lapos tányérsapka, amelyet ellenségeink viselnek. Orosz foglyokat kísérgetnek az örök munkába. A hadifoglyoknak persze nem egy bámulója akad és a jó külvárosiak kellőképpen megcsodálják a nekünk szokatlan formájú és színű egyenruhát, a jól megtermett legényeket, azt a naiv, melancholikus hangulatot, amely az orosz katonák szeméből, arcáról leolvasható. Találgatják: melyik a kirgiz, tatár, besszarabiai, melyik az igazi orosz. A foglyok napról-napra kivonulnak munkájukhoz és így lassan már személy szerint is jól ismertek hűséges néző közönségük előtt. Legjobban feltűnik azonban a földszínű uniformis legények között egy hatalmas termetű, izmos, erős ember, akinek mellét veri a nagy szőke oroszos szakál. Az óriás állandóan szomorúan, elgondolkozva teszi meg az utat a sorsukba jobban beletörődött, vidámabb cimborái között. Figyelmesen néz jobbra-balra, de — ezt is megfigyelték — nem a házakat nézi, nem is az emberekre kíváncsi, hanem — a kis gyermekeket keresi mély nézésű, bánatos kék szemével. És valahányszor öt-hat éves vigan hancurozó gyerek kerül eléje: a szakálás orosz óriás szemébe könyöklök: ki tudja hová, az orosz síkságra gondol vissza, apját váró orosz kicsikékre... Pedig de sok gyerek is ugrándozik a külvárosi utcákon! Így megy végig napról-napra könyös szemmel szuronyok között az orosz fogoly és a szomorú menet állandó nézői a szőke szakálú óriást nem is ismerik másként, mint ezen a néven: a könyező fogoly.

— Az aradi Vörös Kereszt tagdíjai. Az aradi Vörös Kereszt Egyesület elnöksége a következő sorok közlésére kérte fel lapunkat: A lapok útján egy ízben már megkerestük tagjainkat azzal a kérelemmel, hogy tagdíjutalványait váltsák be, mert az egyesület csak az esetben tud eleget tenni nehez és sok áldozatot követelő feladatainak, ha az anyagi bázisa meg van hozzá. Kérélmünknek nem volt teljes eredménye. Sajnálattal kell tapasztalunk, hogy tagjaink egyrésze vonakodik a kötelező díjak kifizetésétől vagy csak egy esztendői utalványukat váltják ki, jöllehet, hogy az elmúlt évi tagdíjakat a háborús akadályok miatt, szintén csak most kérhetjük a közönségtől. Amikor a társadalom áldozatkészségét jólesőleg tapasztaljuk lépten-nyomon, tagjainknak kétszeresen hazafini köteletségévé tesszük, hogy anyagi nehézségekkel ne vessenek akadályt egyesületünk további működése elé. Vásárhelyi Janka, az aradi Vörös Kereszt fiókegyesület elnöknője.

— Kaszárnyában, kórházban és fronton levő diákoknak ingyen küldi meg a „magyar evangéliumi keresztyén-diákszövetség” lapjának, a „Diákvilág”-nak a hadbavonult diákság számára megjelenő különkiadását. A Szövetség ezen

az uton is kér mindenkit, hogy diákismerőseinek pontos címét szíveskedjék a központi irodának (Budapest, VIII. Üllői-ut 16. B. I. 5.) beküldeni.

— Nikolajevics nagyherceg briliáns-gyűrűje. Nikolajevics Nikoláj nagyherceg nem viseltetett mindig ellenséges érzellemmel Magyarország iránt. Az orosz hadak fővezére gyakorta megjelent Pallavicini Sándor mindszent-alyói birtokán, hogy magyar vadra vadásson. Hogy a nagyherceg nálunk nem érezte magát rosszul, annak bizonyosságát szolgálják azok a fejedelmi ajándékok, amelyekkel Pallavicini gróf birtokának tisztviselőit, gazdatisztjeit megörvendeztette. Így többek között egy briliánssal díszített aranygyűrűt ajándékozott monogrammjával ellátva Hefner Jakab jelenleg már nyugalmazott esendőrtisztnak, ki nagyobb esendőr-különítménnyel örködött testi épségére mindannyiszor, valahányszor az őgróf birtokán vadászott, Hefner Jakab az értékes ajándékot most az Augusztia-alap rendelkezésére bocsátotta.

— A tornatanár a harctéren. A tornatanár az a hivatás, amely legjobban összehozza az egyént a mesterségével. Hogy a tornatanárnak ez a karakterisztikus tulajdonsága a háboruban se enyészik el, arról kedves epizódot ír nekünk Z. Sándor népfelkelő főhadnagy, a déli harctérről. Az esemény szereplői H. népfelkelő őrmester és St. aradi ismert tornatanár, aki ugyancsak népfelkelői minőségben van az előbbi mellé beosztva, mint ski-vezető. Jóban voltak egymás mellett, sőt H. a tornatanárnak szállást adott az odjában. Egyszer nagy örömmel lobogtatja H. az ujságot, amelyet hazuról kapott. Hindenburg második mazzuri győzelme volt abban megírva, örvendő ökönyi betűkkel, hasábokon keresztű. H. mikor ki-gyönyörködte magát, részesíteni akarta társát is az örömben. Átadja neki a lapot.

— Nesze, olvasd te is!

A tornatanár átveszi az ujságot, szőke bön-gésa benne, végre ő is megszólal:

— Nagyszerű! Tornavesej lesz Pesten...

Erre H. felugrott és böszűten kergette ki a szobátársát:

— Mars ki!

A katona nem tudta megbocsátani a másik katonának, hogy 1915. telén, csukaszürkében, 1600 méter magas hegyen nem katonai, hanem tornatanári szemmel olvasta az ujságot.

— A milliomos menyasszony. Drezdából írják, hogy ott tegnap érdekes ügyben hozott ítéletet a bíróság. Néhány hónappal az egyik ottani előkelő penzióban megszállott egy igen szép nő, aki azt mondta, hogy Edit Shlonge von Cabrini bárónő, anyja évekkal ezelőtt el-tűnt, apja pedig, nemrég lett öngyilkos és így az Olaszországban levő tíz millió lira értékű ezüstbányabirtok ő reá szállott. Néhány nap mulva panaszkodott, hogy a bankja nem küldte még el a havi huszezer márka apanaszát és most zavarban van. Ezen a címen igen sok embert károsított meg. Kiderült, hogy rövid egymásutánban egy előkelő földbirtokossal, egy ügyvéddel, egy bankigazgatóval, egy gyárossal és egy ékszerésszel jegyezte el magát titokban, akik a nagy hozományra nagy előlegeket adtak. A rendőrség figyelmes lett a dologra és letartóztatták a milliomos menyasszonyt, aki bevallotta, hogy Kieneck Frida Alwine a neve és berlini születésű. Az anyjától elloptott nyolc-száz márkával szökött Drezdába. A bíróság többrendbeli csalásért és szédelésért egy évre ítélte el.

— A mozik — közüzemek. A norvég képviselőház legutóbb mozitörvényt alkotott, amely átalakítja a norvég mozik életét. A törvény értelmében a mozik játszási engedélye 1916-ban lejár, addig az időpontig pedig az összes városoknak nyilatkoznok kell, vajjon újból kiadnak-e játszási engedélyeket, vagy pedig a mozikat városi kezelésben óhajtják-e vezetni? Több norvég város, Vardó, Tromsø,

Fredrikshald, Notodden már nyilatkozott is, hogy a mozikat várositani óhajtja. A törvény-tervezetre vonatkozó indítványt Drontheim város szocialista képviselői tették a többi politikai párt is helyeselte. A norvég mozitörvénynek a külföldi moziiparra is nagy a jelentősége.

— Osztrák és magyar hadi segélyzőbélyegek százát egy koronájával veszi Kerpel Izsó könyvkereskedése. Ugyan-e cég vásárol egész bélyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

— Jó szívarkahüvelyek Kerpelnél.

— Ritka bélyegek nagy választékban Kerpelnél.

LEGUJABB.

(Táviróda, cenzurázva.)
Erkezett reggel 3 órakor.

Budapest. Frigyes főherceg főparancsnokhoz intézett táviratban kijelenti a képviselőház elnöke, hogy büszkeség és a hála érzései ragadják meg e történelmi pillanatban a képviselőház tagjainak szívét. Forró elismeréssel és őszinte megindultsággal nyilvánítják üdvözetüket a páratlan vitézségű hadsereg előtt.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Vasárnap és hétfőn 70 kilométer hosszú fronton a Dunajec és Biala közt az oroszok déli szárnyát átkarot-tuk. Május 4-ikén 30.000 foglyot vittek a front mögé Neusandecbe. 20 ágyu és 40 geptegyver érkezett. Gorlice már messze frontunk mögött van. Galíciai és a kárpáti frontot sikerült e hadművelettel elválasztani.

Budapest. A főváros utcáin ma este nagyobb szabású tüntetések folytak a győzelem alkalmából. Különösen a német konzulátus előtt, ahol a német konzul meghatott beszédben köszönte meg az üdvözlést.

Basel. A Baseler Nachrichten katonai munkatársa írja: Az oroszok elleni átkaroló mozdulat nagyon előrehaladt. Erősebb orosz tartalék már nem áll rendelkezésre. A döntés megtörténik mielőtt az orosz hadvezetőség megteszi intézkedéseit.

Pétervár. A német aviatikusok Bialistokra borzalmas hatással bombákat dobtak. Sok ember meghalt, számos ház rombadólt.

Krisztiania. Baldwin gőzöst az Északi tengeren tengeralattjáró elsüllesztette.

London. Előkelő newyorki emberek, akik szombaton Lusitaniával Liverpoolba akartak hajózni, távirati figyelmeztetést kaptak, hogy ne menjenek utra. Vanderbilt táviratot kapott, hogy a Lustiniát az uton a németek megtorpedózzák.

Hága. Dünkirchent szombaton és vasárnap éjjel bombázták. Hét darab 30,5 centiméteres gránát zuhant le a városra. Ugyanakkor repülőgép keringett a város felett, 47 személy meghalt.

Rotterdam. A Dünkirchenre hullott gránátzsilánkokból megállapították, hogy harmincnyolc centiméteres tarackokból valók. Az egyes szilánkokon felismerhető, hogy a Krupp, másokon, hogy a Skodagyárban készültek. Szakértők véleménye szerint ugyanazon ágyúból valók, amelyek tönkrelőtték Lüttichet,

SORS BOLONDJA.

Namurt, Antwerpent, Maubeuget. Ezek lövegek harminckét kilométerre visznek és hatásukról a Times azt írja, hogy a robbanás olyan, mintha egy löpőgyár robbanna fel. A város centrumában a lövések következtében a házak megrongálódtak, a külvárosban sok ház elpusztult, többek között egy katonai kórház is. Az arzenált sértetlen maradt.

Amsterdam. A Morning Post jelenti: Yperben egyetlen ép ház sincs.

Genf. Rheimsra tegnap a németek öt-száz gyújtóbombát irányítottak. A városban egész házsorok leégtek.

Amsterdam. A Lloyds jelentése szerint német buvárhajó elsüllyesztette a Culflight angol és Európa francia gőzöst. A legénységet megmentették. Írország nyugati partján német buvárhajó elsüllyesztette a Trawler és Fulger angol hajókat. Az utasokat és a legénységet nagy részét megmentették.

SPORT.

+ Az ATE. vasárnapi sportünnepélye. Élénk érdeklődéssel várja Arad város sport kedvelő közönsége a vasárnapi sportünnepélyt. Békaidőben is dícséretre válnék bármelyik vidéki egyesületnek, ha ilyen szép s jó sikertűnek ígérkező sport programot tud összehozni. Az atletikai viadalra leadta nevezését Budapestről a MAC., BEAC., Munkások, BAK, Egyetértés, a vidékről KEAC., Kinizsi sport egyesületek. Magyarország nevezetesebb atletikai közül indulnak Szerlemhegyi, Déván, Volharik, Király, Steinfeld, Pálmay, Szalay. Az atletikai viadal után az aradi Toldi Atletikai Klub tagjai isakola birkozást mutatnak be. Ezután pedig a Tamasvári „Kinizsi” Máv. Sport Egyesület 1. football csapata és az ATE. 1. football csapata fog barátságos mérkőzést tartani. Az ünnepélyt a beteg és sebesült katonák díjmentesen tekinthetik meg a Marosparti oldalon. Az ünnepély jövedelmét az Aradi Vörös Kereszt egyesület javára fordítja a rendezőség.

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

Kínai korodkedő Sanghai utóján a Yes porcellánpóderet kínálja.

Yes puder 3.- korona.
Yes krém 3.- korona.
Yes szappan 1.50 korona.

Amerikai gyártmány!

Magyarországi főraktár: Erényi Béla Diana-gyógytára Budapest, Károly-körút 6.

Mindenütt kapható!

Uj könyvek.

* A Nyugat szépirodalmi folyóirat május 1-i száma a következő nagyrészt aktuális, és igen érdekes tartalommal jelent meg: Ambrus Zoltán: Háboru (Elbeszélés.) Babits Mihály: Recitativ (Vers.) Karinthy Frigyes: Hazám és „Hazám”! Szász Menyhért: Enek néma mankókról (Vers.) Harry Russel-Dorsan harctéri levelei (XVII.) Schöpfung Aladár: Bányai Elemér Ady Endre: Ásit a tükör. A harcok kényszerültje. Tegnapi vén riadó. (Versek.) Műmelléklet: Ultz Béla rajza. Ezenkívül a tartalmas Tábori posta és Figyelő rovat. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, X., Lonyay-utca 18. Előfizetési ára: Egy évre 24 K., félévre 12 K., egyes szám ára 1 K 20 fill. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

* A háboru leghűbb krónikása az Uj Idők. Művészi kivitelű fényképei, a nagy világháboru minden érdekes epizódját bemutatja, és ezek a képek a pillanatfelvételek eleven, aktuális rovatával együtt örök dokumentumai maradnak a nagy háborúnak. A lap szövegrésze ma is épp olyan magas színvonalú, izléses és változatos, mint amintő már két évtized óta. Herczeg Ferenc a szerkesztő, jóformán minden számban ír és mellette a magyar írók azias-java a legkitűnőbb munkával, gazdagítja az Uj Időket. A mostani évnegyed regénye, Szomaházy István műve a „Meseváros”, mely az ifjuság álmát varázsolja vissza frissen és üdén. Az Uj Idők ajándék-könyvtárának újabb kötete a Forradalom és császárság befejező VIII. könyve most jelent meg. Ugyancsak ezen a héten küldte szét a kiadóhivatal Croker most megjelenő regénysorozatának első kötetét teljesen díjtalanul. Az előfizetési ár negyedévre 5 korona. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

* A Világháboru Képes Krónikájának 30. füzeté eleven, színes tartalommal, gazdagon illusztrálva jelent meg. Képsorozata ezuttal a törököknek a háboruban való részvételéről közöl eredeti harctéri felvételeket, mellékletül pedig az Északkeleti-Franciaország domborművi térképe van e számban. A háboru humora egészíti ki e füzet tartalmát, amelyhez ezuttal is csatolva van ingyenes mellékletként Jókai: A jövő század regénye című műveknek egy íve. Egy füzet ára 24 fillér, előfizetés negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1916. évi május 5-én:

Komlóssy Emma felléptével:

Táncos huszárok.

Operetta.

Kazdets este 8 órakor.

NYILTÉR.*

Köztudomásul

adom, hogy feleségemért ifj. Hellstern Antalné szül. Meyer Anna esetleges adósságaiért semmi néven nevezendő kötelezettséget nem vállalok.

Ujszentanna, 1916. május hó 4.

1674

Ifj. Hellstern Antal.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek a háboru után fokozottab erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítőszer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

Lysiform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 90 fillérért minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Pertik, Vas, stb. intézeteknek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiszeptikus kötéseknél (sebekre és daganatokra), kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

Lysiform-szappan

finom, gyenge pipere szappan 1% lysiformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre is: szépíti, megpuhítja és illatosítja teszi a bőrt. Egy kisérlés a Un a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára 1-20 K.

Fodormenta Lysiform

erősen antiseptikus hatása szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Hasznalandó továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre.

Eredeti üvegeje 1 kor. 60 fillér.

Az összes lysiform készítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogeriába. Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az Egészség és fertőtlenítés című érdekes könyvet.

36-11

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Ujpesten.

Mindenféle

nyomtatványok

izléses, osinos kivitelben készülnek az

Aradi nyomda r. t.
nyomdájában,

JOZSEF FOHERCEG-UT 22. SZAM.

11556—1915.

Hirdetmény.

Közírré tesszük, hogy a m. kir. miniszterium 1871—1915. sz. rendeletével elrendelte a város területén levő házi szükségleten felüli burgonya készletek bejelentését, feltárását és az Országos Gazdasági Bizottság részére való átengedését.

Az a legmagasabb ár, melyet a birtokos a burgonyakészletnek az Országos Gazdasági Bizottság részére való átengedésénél követhet: métermázsánként 11 koronában állapítatik meg, amely legmagasabb ár magában foglalja a rakodó állomáshoz való szállítás költségét is.

Ez a legmagasabb ár nem terjed ki a burgonyának az Országos Gazdasági Bizottság részére való átengedése körén kívül eső forgalomban történő eladásokra.

Felhívjuk ennél fogva mindazon belvárosi, erzsébetvárosi és újtelepi lakosokat, akiknek burgonya készletük van, hogy azt pontosan mérjék fel és folyó évi május 6., 7. és 8-án a városi kamarási hivatalban, a gáji és tanyai lakosokat pedig, hogy ugyancsak fenti idő alatt a gáji alkapitányi hivatalban jelentsek be.

Figyelmeztetjük a közönséget, hogy mindazok, akik a birtokukban levő burgonyamennyiséget egészben vagy részben eltárolják: az 1914. évi L. t. c. 9. §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntettni.

Arad, 1915. évi április 27.

A városi tanács.

Andrássy-tér 8. számú

házban egy

üzlethelyiség

- különösen dohánytözsédének alkalmas — azonnalra

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-hivatalában József főherceg-ut 22.

11749—1915.

Hirdetmény.

Az 1114—1915. számú kormányrendelet alapján a tengeri-list legmagasabb árát 1915. május 1-től kezdődőleg 100 kilogrammonként 41 koronában állapítjuk meg.

Tekintve, hogy az üzletekben még 1915. évi május hó 1. előtt 100 kilogrammonként 48 korona 50 fillér árban vásárolt tengeri-list van: ezennel kimondjuk, hogy 1915. évi május hó 16-ig az üzletekben eladásra kerülő tengeri-list legmagasabb ára 100 kilogrammonként 48 kor. 50 fillér.

Az ármegállapító fenti számú határozat f. évi május hó 8-ig a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumhoz megfellebbezhető.

Arad, 1915. évi április hó 30.

A városi tanács.

**Költözők
figyelmébe!**

villany-bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

481

Kalmár József

villanszerelési vállalata

Arad, Salac-utca 2. sz.

242. Telefonszám 242.

Értesítés.

A nm. m. kir. pénzügyminiszterium 41628—915. szám alatt elrendelte, hogy a hadbavonult katonák családtagjainak az államségély havonta egyszer, minden hó II. felében fizetessék, minél fogva értesítettnek az illetők, hogy az államségély kifizetése május hó 1-től kezdve minden hó 16-tól fog eszközöltetni.

Egyben figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy minden egyes fizetés alkalmával igazolni tartoznak, hogy házbérlésük nincs, mert ellenkező esetben a lakbér-illetményük nem fog kifizettni.

Arad, 1915. május hó 1.

Kilényi, főszámvevő.

Haszonbérbe adó

Ozv. Faschó-Moys Sándorné Csermő község határában lévő cirka 1600 kat. hold földbirtoka 1915. november hó 1-től. Értesítést ad Dr. Zubor Imre ügyvédi irodája, Karolina-utca 4. 1638

9620—1915. kh.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy a városi hatóság által vásárolt hizott sertések levágásából eredő hús ára kilogrammonként 3 kor. 20 fillér, a zsír ára pedig kilogrammonként 5 korona.

Az 1884. XVII. tc.-be iktatott ipartörvény 54. §-a, valamint az 54000—1908. sz. nuszvizsgálati szabályrendelet 94. §-a alapján elrendelem, hogy minden mészáros, aki a város közvetítésével vásárolt hizott sertést ad el, köteles a fentebb megállapított maximális árakat az eladási helyeken szembe-ötölő és olvasható módon kifüggeszteni.

Az árak kifüggesztésére vonatkozó meghagyásom ellen vétők az 1879. XL. tc. 137. §-a alapján fognak büntettni.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a fentebb meghatározott áraknál drágábban árusítani tilos, az ez ellen vétők az 5600—914. M. E. sz. miniszteri körrendelet értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 300 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntettni.

Arad, 1915. április 29.

Greén Nándor
főkapitány.

10748—915.

Hirdetmény.

Közírré tesszük, hogy Arad sz. kir. város gyámpénztárának 1914. évi zárszámadását f. év április hó 28-tól számított 15 napra a városháza I. emeleti tanácsstermében közszemlére kitéttük és ezen idő alatt azok ellen a község kötelekéhez tartozó bármely polgár felelősséggel, vagy észrevétellel élhet.

Arad, 1915. április hó 27.

A városi tanács.

**Jó anyák, gondos
szülők**

legjobban cselekesznek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna

Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

**Sápkóros leányok,
vérszegény asszonyok,**

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör. 171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és ártalmas gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depilior.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aro/nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szernek kaphatók a készítőnél

Hajós Arpád gyógyszer-tárában**ARAD, Andrássy-tér 22. sz.**

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

„PENSIO EXQUISITE”

VILLA IRENEA

VOLOSKA—ABBZIA

Elsőkelő ház, a festői északi strandon, közvetlen a tenger partján, csodaszép parkban, 21 elegánsan berendezett szobával, erkélyekkel, saját tengeri fürdővel és kikötővel. Elsőrangú konyha. Gyönyörű fekvésnél fogva üdülést kívánó turisták részére különösen alkalmas.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jelige alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet meg tudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozás időszerűtességgel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

„Május”-nak

levél ment a kiadóba, kérem azt átvenni. 1664

ELLÁTÁS.

Isletes

házi koszt kapható úri családnál, háznál és házon kívül. Ugyanott egy elegánsan burkolt szoba kiadó. József főherceg-ut. 1. II. em. 1637

INGATLAN.

Jó legelő

hol víz bőven van, bérbe adó. Bővebbet Molnár Gyula vaskereskedőnél Lippa. 1667

ALKALMAZÁST NYER.

Fiatal

kereskedő-segéd felvétetik Dürr Kocsárd fűszerüzletében. Ugyanott egy boltiszolga is felvétetik. 1665

Fiatal

ízletes varróleányok felvételnek József főherceg-ut. 7. I. em. 1668

Egy ügyes kifutó úr nyomdánkban felvétetik.

Eláruló leány

cipő üzletbe felvétetik. Jelentkezhetni Hungaria cipőgyár üzletében d. u. 6—7-ig. 1671

Biztos és fényes

kereseti lehetőség ígérkezik (napi kereset 30—40 korona) Aradon lakó azon intelligens hölgyek és urak részére, akik a mostani háborúval kapcsolatos aktuális cikkek terjesztésével foglalkozni óhajtának. A munkára csak megrendeléseket kell gyűjteni, páratlanul kedvező feltételek mellett. Az eladásra való cikk a publikum minden rétegében terjeszthető. Eladásra könnyű, vevője mindenki. Ajánkozások levélben történhetnek „Páratlan” jelleg alatt, ezen lap kiadóhivatala útján. 1661

Keresek vidékre

egy fiatal nős ügyes, lehetőleg gyermektelen, ovadékképes vendéglőst elszámolásra. Megkívánatik hogy felesége jól tudjon főzni. Cím a kiadóhivatalban. 1608

Fiatal kereskedő segéd

felvétetik Herz Arnold rőtős, férfi ruhásati cikkek és cipőárú kereskedésében, Vulkán. 1648

Magyar-német

perfekt levelező, aki a kettős könyvelést is bírja, délutáni foglalkozást nyer. Cím a kiadóhivatalban. 1649

Egy ügyes

fiatal kiszolgáló leány, ki a német, esetleg a román nyelvet beszéli és a könyvelésben is jártas, azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1652

Szakácsnő

— 30—40 éves — jó bizonyítvánnyal, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

KIADÓ LAKÁS.

Női vagy férfi szabóságnak alkalmas 4 szobás lakás, a város legforgalmasabb helyén, azonnal kiadó. Bővebbet Kell és Krausz cégnél. 1502

Intelligens

magányos urinőnek kiadnám egyik szobámat butorral vagy annélkül, konyha használattal. Cím a kiadóhivatalban. 1666

Apponyi Albert-ut. 3. számú házában egy II. em. 3 szobás lakás központú fűtéssel, augusztus hóra kiadó. 1641

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házamesternél.

4 szobás

modern úri lakás, magányos házában, kényelmes mellékhelyiségekkel, augusztus 1-re kiadó Wesselenyi-utca 51. sz. Tudakozódn: Perényi-utca 8. sz. 1655

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra vagy augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házamesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Korékpár,

használt, jókarban, megvételre keresetetik. Kutányi cipőüzlet, Vörösmarty-utca 1. szám. 1672

Nagy jégsekrény

csaknem új főleg kávé vagy vendéglősök részére ináltanyos áron eladó. Fevilágosítást ad d. e. 11—12 között Leopold Zsigmond Erásébet-körút 22. 1669

Használt

jókarban lévő boros hordók (de nem vörös boros) megvételre keresek. Kápoins-ut. 29/a. I. em. 1668

Sürgősen

eladó olcsón kéthónapos fekete uszkar tressirova van, Szabadság-tér 11. vendéglőben. 1670

Házbérlőkönvek

célszerű beosztással Pichler Sándor papír és írószer kereskedésében Arad Szabadság-tér 1. Telefon 808. 781

Automobil

hat üléses 12 lóerős üzemképes 2 hirtő és 1 fedéses hajtókocsi előnyös árban eladó Roth Izidornál, Asztalos Sándor-utca butorraktár. 1521

Favásás

zsindely fedelű, lebontandó épületek olcsón eladók. Bővebbet Cukor Lászlónál Nagyvárad-ut 11. 1602

Házstartási

cikkek és butorok elköltözés miatt jutányosan eladók. Weitzer János utca 3. II. 1605

Egy 9 H. P.

4 ülésese autómobil minden elfogadható áron eladó. Cím a kiadóban. 1636

Keresek megvételre

használt, de jókarban lévő kerti székeket, eladok egy kisebb használt jégsekrényt. Thökölly Imre-utca 3. 1654

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

a Weitzer János-utczától az Est kiadóhivataláig egy duplafedelű szimma aranyóra. Becsületes megtaláló jutalom ellenében juttassa azt Hauser alezrederésné, Wesselenyi-ut. 8. J. em alá. 1683

„JESSY”

a legtokéletesebb tisztító-szer. Fehér vászon cipőkhöz kis üveg 70 fillér, nagy üveg 1 korona.

Női és férfi fehér- és szürke tennis-cipők óriási választékban.

Cipő Tőzsde ARAD.

Apollo mozi mellett.

10361/1915.

Hirdetmény.

A hadbavonult és a harctéren eltűnt egyének hozzátartozói köréből tömeges tudakozások érkeznek a wieni cs. és kir. hadilevéltár hadistatisztikai irodájához, a mely hivatal részéről a kért felvilágosítások meg nem adhatók, mivel a csapatoktól beérkezett jelentések alapján csupán az eltűnés tényéről van tudomása.

Az eltűnt katonai (népfőlkö stb.) egyének nevei az összes meglevő adatok feltüntetése mellett a

kiegészítő (népfőlkö) parancsnokságok által az illetékes községi elöljáróságokkal (polgármesterekkel, Budapestn a kerületi elöljárókkal) közöltetnek. Ezenkívül még felvilágosítás adására csupán a Budapestn és Wienben alakult tudakozódó irodák vannak hivatala. Más hatóságoknál való tudakozás tehát céltalan.

Arad, 1915. április 23.

A városi tanács.

Költözködők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 8361

Koch Dániel

Arad Deák Ferenc-utca 42 sz.

10188—1915. kh.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a m. kir. minisztérium 1488—1915. M. E. számú rendeletével a folyó évi április hó 29. napja után eladott rezgáló legmagasabb árát kilogrammonként 1 korona 80 fillérben állapította meg.

Ezen legmagasabb árban Aradon bennfoglaltatik a vasutársaság vagy postára való szállítás és feladás költsége is és ha a rezgáló eredeti gyári csomagolásban (hordóban) szállítattik, a csomagolás (hordó) ára is bennefoglaltatik.

Ha a rezgáló nem eredeti csomagolásban, hanem kisebb mennyiségre felosztva szállítattik a vevőknek, akkor a csomagoláshoz használt anyagok (ugymint zsákok, ládák, dobozok) tényleges beszerzési ára a ezenfelül kilogrammonként még legfeljebb 4 (négy) fillér csomagolási költség a tiszta súlyu rezgáló árán felül felszámítható.

Ezen rendelkezések megszegése az 1914. L. t. c. 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntettetik. Arad, 1915. évi május hó 2.

Greén, főkapitány.

Veszek és eladok:

burgonyát,
babot,
szalonnát,
zsírt,

szappant

waggontélenként és mmázsánkint.

Kalmár Endre

Asztalos- és Choria-ut. sarok
Telefon 670.